

Q. Nr. 528, No. 25

ARIADNI

II m
7291

V. C.

JOAN. BARCLAI

Scriptis Labyrinthéis
filum Iargita.

(X7903987)

Sive
ad eundem

INTRODUCTIONS ALIQUOT

Quarum prima de vitâ illius &
scriptis summam,

Dua succedanea speciatim agunt & bipertito:

Una quidem de ARGENIDE,
Altera de EUPHORMIONE,

Annexâ quoq; utring;
geminâ

CLAVE.

In Aquilinâ & Aquilonari Theodosiâ
Ærâ Dionysianâ ∞ 1561 XIX.

Impensis ac sumptibus Johannis Erasmi

V. V.

Clarissimis, Amplissimis, & Consultissimis,
Magnifici WILDII Generis;
Dn. PAULO MICHAELIS, J. U. D.
& Oratori Theodosiano;
Dn. AUGUSTO STISSERO, J. U. C.
atq; Salinatori Halis splendido, &c.

*Mecænatibus & Fautoribus
amicissimis.*

Predecessori par Claio si forem, abunde
Carminis esset; inops sed fero BARCLAÏUM.

Ariadnes Buccinator.

SAG
VIT
N
campo
credul
seculi p
rum
nfernu
betur
phorm
stibulu
lenten
dere e
ni fuer
genio
quodq
ret. E
ribus
non ab

ISAGOGE AD BARCLAIUM
GENERALIS,

de
VITA ILLIUS, ET MORIBUS,
ATQUE SCRIPTIS.

Non ex unâ Papanorum de S.
Patricii antro, superstitione, sed
jam tum ex Paganorum circa
camporum Elysiarum situm ineptâ
credulitate, nata est pervulgata nostri
seculi parœmia, quâ *magna Britannia mu-
rum Paradisus, equorum tolutariorum
infernus, & loculorum Purgatorium* perhi-
betur fulgetrum. Vix rationes? Eu-
phormionis te statim eas edocebit ve-
stibulum: Ubi, cur alio quasi Sole ca-
lentem ex hâc insulâ fecerit orbem, vi-
dere est. Id verò si toti unquam regio-
ni fuerit commune, certè in J. Barclaii
genio illinc tracto & aucto peculiare,
quodq; fuerit unitum, potentiùs appa-
ret. Ecquid enim Charites in eius ope-
ribus non manus tantùm, sed se totas
non abluere, & velut Euphrati Edenio

I N T R O D U C T I O

se non prorsus immersere? An non Gratiarum mater, Venus ipsa ibidem (ut cum originante D. Augustino loquar) mariambula est? Numnam forores illic Aoniæ tanquàm per Tempe Paradisiaca aut Parnassica, non tam spatia florilegiis faciunt ambarvalia, quàm fessitando mellificiis suis perennatura metantur alvearia? Quæ quippe Musæ (vel Autore nostro autore) nusquam se delicatius habent, quàm quùm in Scortos incidere. Quî verò fit, quod

Una eadem Venus est oculi Eden, pectoris Ætna?
 Unde siquidem furiatæ magis feriunt Erinnyes, atq; ubi Calefactor hic Satyrus in quævis vitia, præsertim manulorum & mulorum refractariorum, catulientia & adhinnientia excanduit; & foculum iisdem tantùm non infernalem suscitavit? At si qua pecuniæ duntaxat emunctoria crimina mitius, quasi februa flammâ expiet; ita tamen ea fervidâ balnei sui acrimonia defricat, uti quamplurimis, ipsisque adeò Ignacianis, illud undecunq; exquirentibus, verum existat Purgatorium.

Quæ

GENERALIS.

Quæ quum ita sint, punctum & utilitatis & dulcedinis omne huc collatum, nec quisquam ferè paulò literatiorum, imò etiam illiteratiorum, & vix vernaculam linguam (nam & Gallicam & Germanicam callet Argenis) edoctorum hactenus repertus est, quin Johannis Barclaii libros haud fanè multos, sed optimos adeò amplexatus & exosculatus fuerit, ut rarò è sinu, nunquam verò è memoria deposuerit. Verum enim verò quum rudiores stylus acutior & strictior, res etiam abstrusior juxta & sublimior absterruerit, qui sine manu ductione scriptorem hunc legi posse constanter pernegabant; evicit tandem calidissimum illud desiderium, ut eidem non Belgæ tantùm, sed & aliis paria, vel ex sextante saltem, facere & remedium quærere anniterentur. Eorum pyctacio hoc etiam, quodcunque est, nominis dare placuit, uti præfatio hoc loco generalior aliquantò cum de autore ipso, ejusq; vitâ, religione & moribus, tum de opusculis ejus summam omnibus & illorû formali (ut in Scho-

I N T R O D U C T I O

lis loquimur) & materiali institueretur: Cui deinde Clavis gemina cum totidem prologis ad ejusdem scripta specialius enarranda succenturiabuntur.

Quod igitur hinc in antecessum rudi saltem Minervâ & summa sequenti fastigia dicendum est, id omne unico disticho ad Autoris simulachrum verè apposito expressum est:

*Gente Caledonius, Gallus natalibus hic est,
Romam Romano qui docet ore loqui.*

In hoc enim versu, familia, ortus & mors, atque scripta ejus, quæ Latina vel potius Romana fuere, depicta sunt singula. Quem ut enarrem, sciendum est, ipsum Barclaium è Scotia, vel verius magnâ Britannia fuisse oriundum, stirpe gentilitiâ. Unde & Insulanus, vel leyi anagrammate Lufininus salutari magis gavisus est; In quibus gentibus, inquit ipse, Themistii (Barclaii patris) nondum aboleverat nomen: quare & Germaniam, suam Majorum (Anglo-Saxonum) patriam assidua veneratione appellat. Et sanè antiqua est illius in Angliâ & Scotiâ familia, uti habetur in

sil

ε Α

Can-

Can
ri, A
pres
B A

B
Affig
V

E ta
Gall

subu
ster

scili
ripâ

hoc
agno
cunc

Hau
mür

Janu
Qua
O
Gul
liter
& P

Can-

○ G E N E R A L I S.

etur: Cantuariensi Roberti Barcleii Armige-
toti- ri, Anno 1614. defuncti epitaphio; cui
a spe- præterea hoc carmen annexum legitur:
tur. BARCLAIIO SACRUM, *Lector nil*

rudid *ponimus ultra,*

ti fa- *Barclajo vitæ non opus historiâ.*

o di- *Affigi titulos & longa epicedia curent,*

rè ap- *Virtuti à Fato, qui metuere sua.*

est, E tam celebri itaque ipse gente, sed in
Galliâ, vel, ut pressius loquar, Galliæ
suburbio, Lotharingiâ ortus est hic no-
ster *Gallus natalibus*; in Mosellæ Ponte
scilicet, qui quod urbem in utrâq; istius
ripâ positam dirimit, eidem nominis
hoc communicavit, quam alio Delphii
agnomine autor in Satyrici parte se-
cundâ mirum in modum dilaudavit.
Hauit autem ibidem loci vitalem pri-
mum aërem *Ærâ Christi 1582. mensis*
Januarii die 28. atque (ut Antonius
Quærenus de ipso cecinit:)

are & *ad Oceani extremos hunc Gallia fluctus*

nglo- *Ora Caledonij genuit de stirpe parentis,*

atione Gulielmi puta Barclaii, in quo Fortuna
literas & virtutes non destituerat: nam
& Professoris Regii, & Ducalis in Lotha-

Can- A 4 ringiâ

I N T R O D U C T I O

ringia Consiliarii, vir hic externus sed omnium suffragiis ad probitatis famam proventus obtinuit. Is inter alia boni viri officia, quæ multis egregiis scriptis eluxere profectò splendida, non postremum ratus est, si superstitionem istam de Pontificum funestâ cunctis principibus, & toti mundo ipsique Deo adeò individiosa potestate opinionem jam vetulam de Ponte suo precipitaret. Exarsit in ejusdem jam elati scriptum Bellarminus non vulgariter, manes tanti viri quiescere minimè passus; sed *pietate filij* patrem ab indignis Cardinalis injuriis vindicantis, & inter ipsum Numen & Papam vix ac ne vix quidem distingui gravissimè ferentis, iste turbo posuit.

Atq; hæc illi scribendi incunabula & velut rudimenta erant majorum rerû, cum eidem sub prima juventute adhuc, anno ætatis 21, non tam præmatura, ut ipse ait, sed percocta famæ cupiditas vinnulam & venustulam illam Satyrici scripturam extudisset; cuius partem, secundam biennii morâ proventus ad-
ultiore

ultio
vero
excu
minu
nem
erno
rius
repra
iam o
liter
dubi
velut
com
ad vi
ad au
chru
genio
rum
bilis,
mico
Icon
Scilic
Edidi
Et nu
Et doc

ultiore quoque stylo exaravit: Utriq;
 vero lustro sequenti Apologiae subdidit
 excusationem. Cum deinde librū car-
 minum quoq; emisisset paulò post Icon-
nem animorum Regi Galliarum hodi-
 erno, cum voto reddendæ quoque alte-
 rius imaginis Majestatem posteritati
 repræsentantis, nuncupavit; quod et-
 iam damnas factus Argenide sua libera-
 liter eidem exolvit. Qui duo libri haud
 dubiè reliquis palmam præripiunt. Nam
 velut in illo totius Orbis mores in-
 commodum humanæ consuetudinis
 ad vivum effinxit & depinxit: Ita in hoc
 ad aulicarum artium rationem simula-
 chrum aliud animi & Majestatis ex in-
 genio patris illius Regis, Henrici nimi-
 rum Maximi, qui bello ac pace admira-
 bilis, æmulorum vicisset invidiam & a-
 micorum fidem; quod in præloquio
 Iconis prioris receperat paravit.

*Scilicet hæc (potissimum) fama jam com-
 mendata perenni*

Edidit is doctis pridem monumenta libellis.

Et nunc ille animi certissima signa latentis,

Et docet ingenitos populi deprendere mores,

I N T R O D U C T I O

Subjiciens oculis longè distantibus orbem.
Nūc Regum innumeris exercita pectora curis,
Semper & infidas sperantibus exprimit aulas.
 Tametsi namq; Satyrico suo, & poste-
 riori in primis parti gloriam quoque
 suam imputet Autor, ita ut per illius
 virtutes aut vitia censeri non recuset:
 attamen reliquis virili & statâ pruden-
 tia scriptis libenter concedit. Propter
 hanc autem Satyricam Euphormionis,
 ætatis vicio (uti ipse interpretatur) lu-
 xuriantis juxtâ & indignantis acrimo-
 moniam, non immeritò ab Alberico
 Gentili in Mundo altero. eodem audiit
Britanniarum urtica; qualis ante ipsum
Galliarum extitit Rabelaisus, Vir (si a-
 theismum, quem sapit, excipias) reli-
 qua egregius, & ad ævi sui vitia ridiculè
exagilandam non minus factus, quàm hic
noster: Istiusq; vix dum vestibulum (à
 Zuberò -- *obscurum Pantagruelis opus*
 vocitatum) Germania nostra legit. Ex
 utriusvis igitur comparatione sub ma-
 nu natus est in nomine Autoris hic a-
 nagrammatismus:

BARCLAIUS. RABLAIUS.

Fran-

○ G E N E R A L I S.

*Francis Franciscus Rabelais urtica, Britannis
Est Barclajus; eo nomine Rablaicus.*

Sed & terius nostro sæculo Satyricus,
Virbius quasi Martialis vixit Joannes
Audoënus, cui hic noster prope & gen-
te, & mediocri (pro Gallo-Scotico cor-
poris modulo) statura, nec non acie o-
culorum vegeta atq; capillorum criski-
tudine, tum etiam innocenti sæviendi
violentia par fuit, imò superior; nisi
quod illius vultus ad ironicam quan-
dam ingenii celeritatem, hujus verò
frons aperta ad graviolem judicii non
minus acuti serenitatem inclinare cui-
libet videatur magis, qui huius saltem
depictam in charta effigiem cum istius
Ovveni capite, ex orichalco fabrefacto
& in fano San-Paulino Londini erecto
contulerit: ut mirum sit, cur nulla inter
utrumq; consuetudinis Anglicanæ ex-
tent indicia?

Cæterum post ingenium singulare, q
coelitus nactus erat, tanta ejus ex variis
& celebrioribus aulis ac rebusp. quas
per Italiam, utramq; Germaniam, Gal-
liam & Angliam perlustraverat colle-
cta

I N T R O D U C T I O

Et a fuit prudentia, ut non immeritò af-
fiduum ad se accessum Maximus magnæ
Britanniæ Monarcha Jacobus eidem
dederit, & decennali mora in familia
sua esse iusserit. Quid? quod tandem

Principis Ausonij donis ingentibus auctus,
Sese ad Orbis Dominam urbem rece-
perit; ubi sese Cardin. Bellarmino jam
pacato, ipsiq; Gephyrio Paulo V. recon-
ciliatus insinuavit, & ad mortem usque
adhæsit. Nam non adeò diuturno ibi-
dem ipsi esse per Fata licuit; sed Mense
Augusto anni 1621. postquã prius mense
Julio ultimum & optimum sui ingenii
foetum edidisset, expiravit. In qua *Ar-*
genide certè civilium rerum astus non
ad orbis tantum spectaculũ, quod ipse
Barclaius de vitricis Veneris, Venetis
dixerat, sed ad literatorum omnium
reperiuntur applausum.

Commodum mentionem de Barclaii, ex
aula Britannicã ad Romanam discessu injece-
ram; cum ecce suspicio illa de religione auli-
ca, (quã cum familiis suis principes hodiè jux-
ta rationem status in speciem saltem prohi do-
lor! pleriq; utuntur) oborta est, ac si autor no-
ster talis quoq; Planeta, vel Nicodemita, vel
per

per oc
dem ip
nequ
tempe
tum in
tem P
opus p
apolo
termi
num,
sed, in
adhuc
nã sui
Ne

Unde
cet. V
incun
fis ad
mani
timo
quod
phyr
verè-
quie
cioru
mia
nuèn
ière.
adhu

G E N E R A L I S.

per occasionem Transfuga fuisset? Ubi quidem ipsum foro & tempori inserviisse, negari nequit, ita ut obsequio Regis, vehementer eâ tempestate in illius disceptationis argumentum incumbentis, velificatus contra potestatem Pontificis scripserit, & eò patris quoq; sui opus posthumum ediderit; imò per Satyricon, apologiam & Iconem animorum eadem intermiscuerit, adeò ut ferocem illum Germanum, (sic enim vocat Lutherum,) extulerit, sed, in Anglorum gratiam, Genevensem illum adhuc magis. Ita enim licet sub alienâ personâ suis tamen conceptis verbis effatur:

Nec qui ter geminam rides Calvine coronam

Et Latium Latio destruis eloquio.

Unde quantum literis Calvinii dederit scire licet. Veruntamen Catholicum ipsum fuisse ab incunabulis non tantum è præfatione Parænesis ad sectarios, sed & ex reliquis ipsius libris manifestum est, præsertim verò è cap. 16. & ultimo Iconis animorum, ut & ex apologiâ; id quod etiam verba illa Satyrici (Ego qui Gephyrios semper colui) innuunt. Dico autem verè Catholicum, qualis & ipsius parens fuit, qui effrenem & effrontem Pontificis, Pontificiorumq; potentiam, eorundemq; vitia enormia non tolerantes, manus & ora non abstinuere, neque tamen à veteri Ecclesiâ planè exiêre. In quorum classe multa magna fuere, & adhuc sunt ingenia; & ut veterum, quos in

Cata-

I N T R O D U C T I O

Catalogo testiū veritatis habes, recensione superfedeam; ecquis est, qui nesciat Philosophorum nostri sæculi, non profapia tantum, sed sua virtute Julium Cæsarem? Scaligerum dico, Monachorum quorundam professum hostem, & tamen avitæ religionis tenacem? Cui non dictus est Historicorum Augustus, Thuanus non minore dignitate quam profunda doctrina? at ille memor quidem antiquarum ceremoniarum, sed non impiarum istarum vixit, quas potius vel nuda recitatione traduxit, ut inde Contzio attestante ejus libri Romæ fuerunt combusti. Sic ex Germanis Erasmus & Cassander, nuper etiam Lipsius & P. Bertius adhuc, nostratiū religioni prius fautores & defensores extitère; nisi quod interdum nimium quantum gratiæ suorum dederint, & ut bonâ se fide à nobis abesse probarēt, in manifesta hinc calumniæ, illinc adulationis crimina prolapsi sint; uti ab omnibus jam, non ab uno tantum Gentili & Sagittario Chamæleontis & Prothei nomina è constantia sua inconstantissima retulerint. Quo pacto etiam noster Parænesi sua ad Sectarios, Romæ haud dubiè expressâ sensum & mentem, quam in Gallia & Anglia tenuit necessariò, & quia in tempestiva hæc tum erat Philosophia, spontè dissimulavit. Id autem num verum & æquum sit, alii, ad quos hæc magis attinent, dicere poterunt.

Quod

Quod
R
--
Ad
Uti ite
ties cit
injuriã
quona
semet
stam &
ciæ Re
nidem
tam ju
quide
prehe
Gallie
nis scr
potissi
lum f
vel ve
enim
tamer
adver
cum e
homi
maxi
gratiã
tis ge
netra
hierc
invo

GENERALIS.

Quod verò postremò Barclaius is dicitur;

Romam Romano qui docet ore loqui;

-- -- Et segnes post tempora longa Quirites

Ad veteres scriptis insignibus excitat artes:

Ulti iterum Quærengus, cujus carmen aliquo-
 ties citavimus, de autore nostro asseruit: non
 injuriâ quoque de descriptione ipsius quæritur,
 quonam Characterè fuerit usus. Ubi quidem
 semet novi planè scribendi generis Alchimi-
 stam & Architectonem ad Ludovicum Fran-
 ciæ Regem profitetur, neque temerè si Arge-
 nidem respicias, librum ubi integra Politica
tam jucundè simul & utiliter tractetur: cujus
 quidem simile in Latinitate vix unquam de-
 prehenderis. Nam quum præsens Scriptor
 Gallicus ad Regem Galliaë de rebus Gallica-
 nis scriberet, Gallicos quoque Scriptores, &
 potissimum Gorraëi Amadisum vel Theophi-
 lum suspensâ rerum expectatione imitatus,
 vel veriùs meliore materia triumphavit. Licet
 enim ipse autor fabulosa quoque tractet, vera
tamen sub illis latitare jamdudum est anim-
adversum. Et profectò quantoperè Mythi-
 cum ejusmodi dicendi genus omnes oblectet
 homines, id non tam Rhetores, serietati etiam
 maximæ apologum aliquem, fastidii levandî
 gratiâ interspergentes docent; sed antiquita-
 tis gentilitiæ recessus, & sapientiæ vetustæ pe-
 netralia tantum nō omnia, illis parabolarum,
 hieroglyphicorum, emblematum, aliorumve
 involucrorum supparis recōdita satis superq;

INTROD. GENERALIS.

confirmant. *Ecquis verò est, qui ignoret quod incredibile quodam modo partem anime imaginantem (superstite quidem D. Heinsio) titillet illud & pertinet?* Quæ ut Philosophi dicunt in similibus semper occupatur; præcipuè cū aliis cogitationib⁹ & curis vacat. Ideoq; & pueri apologis, præsertim qui à brutis sumuntur, impensè gaudent; ὄτι κατὰ Φαντασίαν ζῶσιν, ajunt Platonici. In viris autem excitatur pars illa & cum summa voluptate ad ætatis primæ oblectationem revocatur. Quare jure alicubi Horatius ejusmodi fabellas imagines vocavit, utpote objectum illius partis, quæ imaginatur. Eoq; spectant in primis Satyræ, Comædiæ, Tragædiæ, Pantomimi &c. è quibus totus hic noster conflatus est. Quare ad ejusdem lectionem frugiferam rudioribus auctor forem, ut se partim Mythologis quasi requendos aut lustrali velut aqua conspergendos tradant; id quod Edmundus Richerius in suâ Socraticâ animorum obstetrice inculcavit: partim etiam Satyricis Scriptoribus, Petronio & Apuleio, nec non Historicis, Tacito & Salustio aliquid temporis tribuant, unde facile animadvertent, quantum eorum imitatione auctor genus suum dicendi prius floridiusculum ad medium perduxerit. Sed in frontispicio satis: fusius sequenti Belgæ cujuspiam dissertatione, & in altero Euphormionis Prologo informatus in rem præsentem

Lector adducêris.

DIS-

DISCURSUS

in

JO. BARCLAI ARGENIDEM.

*Ad faciliorem nonnullorum, quæ inibi
narrantur, intellectum.*

TEmerè affirmare de altero
periculosum est, propter oc-
cultas hominum voluntates;
in quorum animis multas esse
latebras, multos recessus, facilè agno-
scimus: sunt tamen, qui, cum nihil æ-
què sibi cordi esse videri velint, quàm
ut incogniti atque ex abdito fama sui
perfruantur, noscitari nihilominus, at-
que in lucem protrahi, quàm maximè
concupiscant. Notatum id ab antiquis
in Epicuro aliisque. Meo quidem ju-
dicio homines istiusmodi omnibus no-
scendos proponere, si quis aggrediatur,
vitio id ei verti aut esse fraudi neuti-
quàm potest: omninò, si præter præ-
sumtam (ut loqui amamus) volunta-

B

tem

DIS-

C L A V I S

tem, boni quippiam ex tali facto aut
 jucundi, aut in publicum utile quod sit,
 speretur proventurum. Hæc, ut in aliis
 multis se habere compertum est, ita &
 in hoc opere viri nunquam satis lau-
 dandi, Johannis Barclaii, locum quin
 habeant, nullus dubito. Monent me
 cum alia multa, tum illud præcipue
 scribendi genus, quod auctori præ cæ-
 teris placuisse ferè, quæ scripsit omnia
 cumulate testantur. Liber adeoq; hic
 ipse, nihil multis aperti habere visus,
 quam præfixum frontispicio Barclaii
 nomen, magno id, quod dicimus, au-
 ctoramento probat; ea cum primis,
 quæ ad potentissimum Galliarum re-
 gem libro præfixa est auctoris epistola.
 Fidem utraq; fecerint, ad indagandam
 curate Barclaii mentem, non tam opus
 esse Delio natatore, quàm eorum, quæ
 sub involucris fabularum proferuntur,
 applicatione, quo illa, quæ ad exacte hi-
 storix fidem cogi nequeunt, applicen-
 tur iis, quæ verisimiliter adumbrare vo-
 luisse videri possit. Nec est quod obji-
 ciat

Ciat q
 di ap
 tam
 rario
 quo
 credi
 aggre
 de qu
 claii
 Fine
 bri v
 orbe
 auct
 priæ
 ast h
 spiri
 abje
 moc
 Saty
 nar
 geni
 sibi
 nō p
 inst
 ro n
 1014

IN ARGENIDEM

ciat quispiam, huic ipsi auctori scriben-
di apologetici necessitatem imposi-
tam, à quibusdam ausu nimium teme-
rario locos Euphormionis nonnullos,
quo similibus sub integumentis velari
crediderant, enodare atque recludere
aggressis, nihil id omninò aut nostro,
de quo agimus instituto, aut ipsius Bar-
claii proposito consentaneum habet.
Fines atque argumenta utriusque li-
bri vide. Satyrici scopus est totum
orbem insonti violentia (verba sunt
auctoris) accusare, plus in spem pro-
priae laudis, quàm ignominiae aliorum.
Ist hunc librum quaquaversum regii
spiritus implent, nihil humile; nihil
abjectum; præclara sunt omnia, sum-
moque fastigio digna. Est ergò in
Satyrico omnis generis rerum perso-
narumque multiplex mistura; in Ar-
genide verò unicum ac semper idem
sibi que constans occurrit, regni regisq;
nò præceptis quàm exemplis efficacior
institutio. In abdita Satyrici penetratu-
ro nomina peræquè atque actiones eo-

B 2

rum,

C L A V I S

rum, quos auctor subinde operi suo argumentum esse voluit, perspecta esse decet; eas autem actiones, quas omnibus latere Barclaium voluisse manifesto constat, digito velut commonstrare, nonne Theonini dentis rabiem longè superet? At in hoc libro nihil tale: non hic anxia scrupulosa opus est investigatione; applicationi duntaxat suus est locus. Ea autem ipsa cum ex annalibus, aut ex iis, quæ privato lucubro viri magni sibi compararunt, deq; suis ac regni rebus ad posteros emanare passi sunt, petenda veniat, nulli, quod quidem ego videre possum, invidia subiacere aut malitiæ meritò suspecta esse potest. Sunt ergò quæ hoc opere continentur omnia trium generum, nempe quædam certa omninò atque indubia, eaq; talia ut authoris mentem planam faciant, atque ad eorum, quæ porrò dicuntur, cognitiones penitiùs inspecturo viam sternant: quædam etiam talia, ut qualiquali descriptione aut circumlocutione res alioquin notatas, quibusq; in exemplum uti amat, leviter

viter

viter tegant: quædam talia ut ex compositione nominum Græca aut Græcobarbaria deprehendantur. Sunt quædam ex adverso prorsus incerta, quædam deniq; inter utrumq; media, quæ, si cum similibus nostri sæculi rebus casibusve comparentur, nec omninò incerta judicari valeant, neque pro certis tamen, ob multijugam istam rerū, personarum, locorum, circumstantiarumq; varietatem, venditari. Certa atque indubia vel in transcurso designasse suffecerit. Incerta pro desperatis habenda. Quæ mediis sunt generis, cōplura sunt: ex his nobiliora quædam atque à vero minus abhorrentia strictim selegisse non pigebit. Inter certa agmen ducat, propositam esse auctori institutionem regis ac regni, sed Gallici potissimum. Huc præcepta spectant, huc exempla atq; ipse consiliorum præceptorumq; modus & ordo, in ea directus vitia, quibus speciatim præq; cæteris obnoxius est regni Gallici status. Adde quod de facili id ipsum quoq; evincant epistola ad regem dedicatoria, & quæ sub Nico-

C L A V I S

pompi persona auctor de suo instituto
 evulgat. Siciliae nomine Galliae regnum
 designari, monstrant illa, quæ de regio-
 ne ab adverso littore diffusa, ac sæpè Si-
 ciliae æmula libro tertio dicuntur: An-
 gliam denotat: fidem facit id, quod di-
 citur de arcibus omnibus, præter u-
 nam, everfis: Londinensis ea est, quæ
 & totius Britanniae armamentarium.
 Regio sub uno formidanda quondam,
 nunc segnitie vel patientia imperanti-
 um, adeò in varios principes lapsa, ut
 dominio tota exciderit, (de qua libro
 tertio,) Germania est, auctori Merga-
 nia. Aquilium, Cæsarem esse; Hippo-
 philum, Hispaniarum regem; Usinul-
 cam, Calvinum; Hyperephanios, Cal-
 vini asseclas, (Gallis *Hugenots*;) quæque
 cætera ejus sunt generis, notius est,
 quam ut dici debeat aut moneri. Dere-
 fici nomine Comes Palatinus venit: est
 inversio in literis, Dereficus, Federi-
 cus: tum & fidem fecerit illud in ora-
 tione Dunalbii, quod pro dapibus, quas
 in Aquilii mensam ferre oportuit, pœ-
 nè sustulit & penum & mensam, sunt
au.

aute
 feri.
 nom
 leho
 ex w
 quod
 quod
 rit. S
 tatio
 fere
 ctore
 quac
 posit
 henc
 ges,
 Anc
 Gall
 sci; l
 gis L
 colo
 gum
 tem
 cii c
 nost
 burr
 auct
 urbe

IN ARGENIDEM.

autem Palatini comites imperii Dapi-
 feri. Peranhylæum ex compositione
 nominis, Transylvania Principē Beth-
 lehemum Gaborem denotare, constat
 ex *πέρα* vel *πέραν*, *ultra, trans*, & *ύλη*, *silva*.
 quod & firmat id, quod inibi dicitur,
 quod alterum ex Aquilii regnis ambie-
 rit. Sed infinitum sit, omnes, qui ex no-
 tatione nominis agnosci possint, percē-
 sere: ea per se patent; aut quatenus le-
 ctorem fugiunt, eo quod non usque-
 quaq; in hac Græcorum nominum cō-
 positione felix fuisse Barclaius depre-
 henditur, satius est omitti. Lydii conju-
 ges, Conchinum Conchini Marchionē
 Anchoritanum, cum uxore Eleonora
 Galligaja denotant. erant patria Thu-
 sci; hinc Lydii dicuntur, à Thereno re-
 gis Lydi filio, qui primus in illas oras
 coloniam deduxit. Alterum par conju-
 gum ex Phrygia, Sommerstetum comi-
 tem uxoremq; ipsius notat, ob venefi-
 cii crimen carceri mancipatos. est ea
 nostri temporis historia satis nota. Ib-
 burranes, cardinalis est Barberinus, hæc
 auctor dum scriberet, Avenionensi in
 urbe legatus Pontificius: ipse nunc Pon-
 tificex

C L A V I S

tifex Romanus, Urbanus octavus dictus, argumento est id, quod libro primo, ubi de Ibburrane sermo est, dicitur, non sine præfagio majores suæ stirpis symbolum apes fecisse, ex quibus pro merito ac temporibus nec aculeos nec suavitatem desideres; quo & alludentes quidam, eum rebus Gallicis plus æquo addictum fore suspicati, hoc in vulgus sparsere distichon:

*Mella dabit Francis, Hispanis spicula figet,
Spicula sed figens & vita & melle carebit.*

Sed quid multis hæc operosè deduco, inversis literis Ibburranes, Barberinus est, quod qui in Derefici & Iburranis nomine videbit concurrere, sciet, & in aliis illud observandum; multaque quæ antea obscura forsitan sunt visa, eo modo explicari, atq; enodari posse considerabit. Per procerum primum in aula Hippophili post exhaustum immensæ potentiaæ cursum ad purpuratum sacerdotium confugientem tanquam ad aram, intelligit Franciscum Gomezium Sanctivallem Lermæ ducem. Is ex mercatore subitò à rege inter magnates
(Hispa-

IN ARGENIDEM.

(Hispanis *Grandes d' España*) habitus, ad id fastigii se subvectum vidit, ut non nisi cadendo posset descendere; exinde Roderici Calderonis supplicio, quid capiti tuo impenderet, edoctus, de vexa in senium ætate, quo se imminente pænæ subduceret, aula relicta, Romam migravit: à Pontifice mox in Cardinalium adlectus ordinem. Per Cleobulum designari Villaregium, clarè satis ex toto sermonis inter Timonidem & Meleandrum contextu (extat is libro quinto) perspicere est. Quandoquidem verò multotiens utramq; in hoc libro Cleobulus paginam facit, plura curatius nosse, si quis desiderat, sciat, illa tam ex iis, quæ de vita ac moribus Villaregii edidit Petrus Matthæus Historiographus Gallus, quæ ex ipsius Villaregii commentariis, peti posse, quæ singula ex amussim perquirere aut recensere, nec vacat nec instituti est nostri. Atq; hæc de iis, quæ certa sunt atq; indubia, dicta sufficiant. Plura his ipsis attexere facilè poterit, quicumq; auctorem nostrum pensiculatorius legere instituerit. De incertis,

C L A V I S

quid primum, quid ultimo dicam? imò
quid omninò? nisi hoc unum, esse ea
longè plurima. quin & hoc addam, in
tanto lætorum tristiumq; intercurtu,
nec aliter fieri potuisse. Videmus, ea
passim, ac ferè nusquam non, admirabi-
li artificio misceri. Et sanè, cum id au-
ctori propositum fuisse, satis appareat,
ut suspensus nec unquam solido subsi-
stens lectoris animus, quàm suavissimè
falleretur; qui perpetua serie cæptæ
narrationis filum decurrit; necesse fuit,
ex impossibili multa illum trahere, quã
tamen fieri possit maxima possibilium
veròq; similium cum his ipsis conjun-
ctione, quo ne tenue mendacium, & ad
primum obtutum pellucens fastidium
legenti oggerat, & nauseam, vel ab ipso
statim initio. His ergò omissis partim,
partim reservatis, superat, ut videamus,
quænam sint illa, quæ generis medii esse
diximus, in confinio veri ac falsi, certi
ac minus certi constituto. Iterato di-
ctum est, propositum Barclaiio fuisse,
hoc libello adornare regis regniq; in-
stitutionem, exemplis præceptisq; no-
bilem.

IN ARGENIDEM.

bilem. Præcepta dictum est ad Gallici regni statum collimare; de exemplis despiciendum. Si præfixam libro epistolam, si, cujus jam ante facta mentio, Nicopompi consilium inspiciamus, evidens est, & exempla maximam partem, ne dicam omnia, ex ipso potissimum Gallia regno deprompta. Si & orationem Cleobuli ad Meleandrum, ubi de premeendis rebellibus ait, attendimus, facile quivis deprehendat, propositum auctori fuisse, exemplis uti recentibus. Sed penitus inspiciendi scrupulum moveat, quod, cum præcepta regem ipsum partim spectent, monstratura scilicet ecquis firmandæ auctoritati regis modus sit optimus; partim circa regni ipsius conservationem versentur; cumque exempla principem maximè præceptorum partem respiciant, ea autem pars potissimum ob oculos ponat, quid Principum segnitie peccarit, quid audacia; scrupulum, inquam, moveat, quænam illa sint exempla, tam recentia, & à turbis sub te (Meleandro nempe) & patre tuo (verba sunt Cleobuli d. l.) petita.

si ea

C L A V I S

si ea quæ sub regibus, Francisco secun-
 do, Carolo nono, Henrico tertio, præ-
 cipuè stante sacro fœdere (*Gallis la sain-
 te Ligue*,) in Gallia accidère, cum iis
 componere instituamus, multa non
 desiteor inter se convenientissima in-
 venerimus, sed nec pauciora quæ dis-
 crepent. Quid verbis opus? Ipse fate-
 tur auctor, tam erraturum qui omnia,
 quàm qui nihil ad historiæ veritatem
 sit exacturus hanc narrationem. Exem-
 plis res fiet clarior. Age, videamus, quis
 Meleander, Argenis, Poliarchus, Ar-
 chombrotus, Radirobanes, Hyanisbe,
 Timandra, Britomandes, Aneroestus,
 totidem reges, reginæ, regum liberi.
 Quæ præcipuorum hujus libri nomi-
 num circumfertur explicatio, Melean-
 dri nomen Henrico tertio assignat; id-
 que, quantum quidem multa fidem fa-
 ciunt, non omninò malè; sed cui tamen
 dissonum sit illud, quod dicitur, sub in-
 itio imperii Meleandro cuncta fuisse
 pacata; cum ex adverso tota Neustria,
 ager Delphinas, & Vivariensis, seu Ve-
 launus, aliq; Galliæ tractus, bello fla-
 grarent

IN ARGENIDEM.

grarent intestino; pax sequestra in Pi-
 ctionibus agrè coalesceret, mox ipsa a-
 riori bello mutata; quin & regem sub
 primum è Sarmatia in Galliam adven-
 tum in subditos suos bellum constat
 decrevisse. Britomandæ nulla hacten-
 nus, quod vidi, persona assignatur; cu-
 jus tamen indolem, ac regni sub ipso
 rege fortunam, descriptam qui videt,
 omninò eandem illam esse, quæ Mele-
 andri, facilè agnoscet. Quod me moveret,
 ut credam, tam Meleandri, quàm Bri-
 tomandæ nomine regem proponi, ar-
 duis regni negotiis imparem, nec tam
 faciendo, quàm tolerando injurias no-
 xium, atque omnium consensu, nisi im-
 perasset, imperii capacem. Sed nec abs-
 re futurum est, ubi ad exemplorum ap-
 plicationem erit deventum, in Mele-
 andro Henrici tertii nomen servasse.
 In Argenide regni Gallici statum ad-
 umbrari quidam putant. Sed nec hoc
 usquequaque processerit, ut ex historia
 istorum temporum lectione satis ap-
 paret. Utiq; regnum Galliæ à statu re-
 gni Gallici discindere atque separare
 nihil

C L A V I S

nihil attinet. Tam quoq; si Poliarchi nomine Henricus quartus Franciæ rex veniat, si sub Archombroti nomine designetur idem ille Henricus, quæ quorundam est opinio, Bearnani etiam nū princeps; unde illi corrivales, & eandem Argenidem depereunt? quam nec possidere simul & ab ea amari, nec ambire simul eiq; exosum esse, promtum non est uni eidemq; homini. Satius videtur, si deficientem in Meleandro Valesiorum stirpem Argenis notet: aut etiam alterum ab rege locum, eodem tempore à tribus æmulis, Navarro, Allenfionio, & Guisio, callide petitum, singulisq; eorum, qua à rege, qua à regina, promissum, quo tamen nemo ex illis potitus; unde larga inter illos odiorum enata seges. quam posteriorem conjecturam, non leviter Annalium fides corroborare mihi semper visa est. Poliarcho & Archombroto si ea, quæ diximus, attribuenda sit persona, tot absurda, ἀσύνετα, & prorsus nihil ad rem pertinentia, se oggerent passim toto hoc libro, ut nec finē nec modum

CO-

IN ARGENIDEM.

eorum reperire in proclivi sit, quale est illud, ut alia omittam omnia, quod in ipso limine libri de vocato à Timoclea in auxilium Poliarchi Archombroto dicitur, deq; arcta illa animorum conjunctione, quæ ex illorum colloquio mutuoque aspectu enata proponitur. Existimem, in Poliarcho acrem, strenuum, cordatumq; regem exhiberi, grata virtutum regiarum heroicarumq; Henrici quarti recordatione; quæ & ipsæ, quantisper ille regi Franciæ subditus fuit, quàm spem facerent, quantumq; enitescerent, in Archombroto describitur, quem nascendi forte ad regalem purpuram subvectum volūtas animiq; motus Meleandro ad tempus subiecisse proponitur. Radirobanem esse Hispaniæ regem volunt; idne per omnia ejus personæ conveniat ambigo, sed, cū non detur cuncta in hoc scripto ad historicā fidē cogere, haud gravatim crediderim in animo fuisse auctori per Radirobanem Hispaniarum regem denotare. in quo pulchrè quamplurima conspirare video. Qualia sunt auxilia Meleandro
lata.

C L A V I S

lata. Quo mihi illæ designari videntur
 literæ, quæ anno cl^o l^o LIX ad Franci-
 scum Galliarum regem Philippus Hi-
 spaniarum rex dedit; quibus sororii
 sui res sibi perinde ac suas commenda-
 tas esse, ejusq; regni tutelam propenso
 animo suscipere, & adversus eos, qui re-
 gi parere detrectarent, opes, arma, ac
 potentiam omnem expedire, paratum
 se testatur, ita ut se acerrimum regis
 majestatis vindicem, & severum teme-
 ritatis ac audaciæ illorum castigatorem
 sint experturi. Proditæ Radirobani Ar-
 genis in Selenissa, quid aliud, quam Re-
 ginæ matris Philippi nomine atq; au-
 toritate suam communire volentis, no-
 xia nec ferenda Gallicæ genti consilia
 notat? Certè, Meleandri cum Radiro-
 bane inimiciæ manifesto ea tangunt,
 quæ turbando, inque partes scindendo
 invadendoq; Galliæ regno per admini-
 stros suos Philippum, stâte sacro fœde-
 re, cujus pars potior, imò spiritus propè
 vitalis erat, fecisse constat. Debellatus
 Radirobanes in Africa, Hyanisbes re-
 gnum invadere cum vellet, notabilem
 stra-

strag
 niæ
 tâq;
 gnu
 desig
 bus
 con
 myr
 ter
 fudo
 Hya
 Her
 ci qu
 fed
 & sa
 Pol
 tius
 Tin
 Her
 tan
 Bri
 me
 Her
 ide
 der
 fed

IN ARGENIDEM.

stragem stupendæ portentosæq; Hispaniæ classis denotat, qua dissipatâ perditâq; nihil postmodum atrox, aut magnum nec adversum Gallos Anglosve designare sustinuit, sed infractus viribus recolligere sese, & ad pacem totus converti cæpit, insuper habitis tot auri myriadibus, quas ad committendos inter se Gallos in eum diem frustra profuderat. Ex iis quoque videre est, per Hyanisben non reginam Margaridem, Henrici tertii sororem, uxorem Henrici quarti, & ab eo repudiatam, intelligi, sed Elisabetham Angliæ reginam. quod & satis evincit pronus ille Hyanisbes in Poliarchum favor, aliaq; multa, quæ latius in lectione hujus libri occurrunt. Timandram si quis Janam Albretiam, Henrici quarti matrem dixerit, forsitan non erraverit. Fidem facit, quòd Britomandæ filio nupta dicitur, cui nomen & ipsi Britomandes, pater nempe Henrici quarti Antonius Borbonius, idem quoq; Antonii filius. Similiter fidem facit, quòd non in aula materna, sed apud agrestes, atq; in agris educatus

C

fertur.

CLAVIS

fertur. Ut & illud Timandrae votum, ut
 crescat, avo quam patri similior, nempe
 avo materno Henrico Albretio, qui
 mollitiem filia generoq; in educando
 filio exprobrans, eum in aspero ac con-
 fragoso Bearnani agri tractu duriter
 parceq; educavit, capite ac pedibus nu-
 dis per medias nives incedere, famem,
 sitimq;, æstatem atq; hiemem juxta fer-
 re, à teneris edocuit; inde corpus illi
 vegetum duratumq;, & nullis laboribus
 edomabile contigit, Deo, ut videtur,
 jam tunc hunc Principem sibi astruen-
 te, immanibus periculis superandis im-
 mensisq; exantlandis laboribus parem,
 imò superiorem semper. Ea quæ porro
 de raptu Astioristæ, veneficio Cōmin-
 dorigis, aliisq; id genus, narrantur, ficta
 credibile est esse, ei, quæ dixi, fini, nem-
 pe implendo vanis terroribus lectoris
 animo, quem noster auctor, dum ire
 per extensum funem posse videtur, mo-
 do Thebis miserum, modo ponit Athe-
 nis. Nisi forsitan, quæ de Astioristæ ra-
 ptu dicuntur, eo respiciant, quæ men-
 se Septembri anno clo lxxviii lite-
 ris

IN ARGENIDEM.

ris ad regem Bergeraco datis, conque-
 sta est Navarre regina, Cardinali Lotha-
 ringo propositum fuisse filium suum
 maternis è complexibus abripere. Aut
 quod paulò antè, Navarrenæ reginæ
 discessu detectum fuisse narratur Ne-
 morosii ducis consilium, ducem Aure-
 lianensem in Lotharingiam abducen-
 di; quâ quidem de causa Nemorosius
 fuga salutis suæ consuluisse, nec ante re-
 versus fertur, quàm accensis undecum-
 que ac flagrantibus civilibus bellis. In-
 quibus, cum laborare Annalium fides
 videatur, aut potius silentio rem totam
 involvere velle, neq; nobis certi qui-
 piam compertum esse potest. In Ane-
 roesto rege, ejusq; historia, crediderim,
 per varias ambages adumbrari, ut Hen-
 ricus ab avita paternaq; religione pri-
 mitus ad Romanam secesserit, utq; sui
 exinde juris factus ad reformatâ postli-
 minio sit reversus, utq; denique refor-
 mata religione ejurata, catholicæ se to-
 tû emanciparit, potitus nimirû amplif-
 simo Gallix regno; quo factò, ab excõ-
 municatione, cujus fulmen in caput

C L A V I S

ipsius, juxta ac Condæi Principis, Sixtus
 Quintus anno clō Io Lxxxv vibraverat,
 liberari, in gremium ecclesiæ recipi,
 Christianissimi nomine ac primi eccle-
 siæ filii decorari, & benedictionem a-
 postolicam à Clemente Octavo (qui
 fortean in hac scæna Anerœstus) acci-
 pere promeruit. Hæc sunt, quæ circa
 regales personas certa incertaq; viden-
 tur. De cæteris idem est judicium, sive
 principes illi fuerint, sive principum,
 aselectæ aut ministri. Et quidem primò
 Lycogenem quod attinet, non unam in
 hac orchestra personam videtur susti-
 nere. Fateor, quod libro primo Lycoge-
 nes describitur priscis regibus, suæ gen-
 tis authoribus, ferox satis; apertè tan-
 gere ducem Guisæ, vel regnante Hen-
 rico secundo indignari ausum, à Cape-
 to ereptū posteris Caroli Magni Fran-
 ciæ regnum, à quibus stirpem suam ipse
 ducat. Sed tam varia tamq; multiplicia
 occurrunt, quæ manifesto evincant, ea,
 quæ de Lycogene prædicantur, in so-
 lum Guisæ ducem cadere non posse, ut
 vero similis fiat, in Lycogene rotam
Lotha-

IN ARGENIDEM.

Sixtus
 verat,
 ecipi,
 eccle-
 em a-
 (qui
) acci-
 circa
 viden-
 m, sive
 ipum
 primò
 am in
 susti-
 coge-
 e gen-
 è tan-
 Hen-
 Cape-
 Fran-
 n ipse
 plicia
 nt, ea,
 in fo-
 sse, ut
 otam
 otha-

Lotharingicam familiam ejusq; moli-
 mina denotari ; cum & tota illa gens
 Caroli Magni (quo jure, monstratum,
 sæpius) posteros stirpis suæ auctores ja-
 ctitet; cumq;, ut ut suam quisq; priva-
 tim in consilio fortunam adhibuerit, in
 eo omnes convenerint, ut, deficiente,
 Valesiorum stirpe, Borbonia gente à
 regni successione exclusa, auctoritatem
 suam, aut nominis imperiiq; magnitu-
 dinem, non sartam modo tectamq; tu-
 eri, sed & in futurū stabilire firmareq;,
 & de die in diem ulterius promovere
 possent; ac, verbo ut absolvam, eo rem
 deducere, ut neq; parem propter se, ne-
 que superiorem suprà se, quempiam a-
 gnoscere cogerentur, enixissimè cupie-
 bant. Ergò quæ passim occurrunt Me-
 nocriti, Eristhenis, Oloodemi, Acego-
 ræ, Anaximandri, cæterorumq; nomi-
 na, Lotharingiæ ducem, Guisium, Vau-
 dimontii comitem, Retii Mareschal-
 lum, Mainium Chaligneci comitem,
 Elbovii ducem, Ginuillæ principem, ac
 Pontanum marchionem, designave-
 rint. In singulos ex iis, quæ dicta sint di-

C L A V I S

rectaꝫ; ubi ad examinandas discutien-
dasꝫ; factorum circumstantias perven-
tum fuerit, erit fortasse despiciendi lo-
cus. Commindorigem, Allobrogum
ducem referre, quædam faciunt, ut cre-
dam, quædam in diversum trahunt. Ut
ut est, accessit ipse trophæis magni
Henrici, quando pedibus centauri cal-
catum diadema regium O P O R T U N E
vana indignaꝫ; Gallico nomini jacta-
tione præ se tulerat. Eundem ille Cen-
taurum O P O R T U N I U S sub Hercu-
lea clava ingemuisse, & vidit & indoluit.
Altumque suppresso luctu, multum vi-
ctori sese debere, profiteri coactus est;
quod, sua contentus recuperare, nihil
præter injuriæ licentiam victo debella-
toꝫ;, & tantum non perditio eripuisset.
Cætera, quæ supersunt nomina, Gela-
nori, Arsidæ, Eurimedis, Gobryæ, Pra-
xete, Antenorii, Timonidis, aliorumꝫ;:
Turenii marchionem, exinde ducem
Bullonium, Bironii Mareschallum, Har-
læum Sanciaci, domum Albigniacam,
aliosꝫ;, quos in utraque fortuna, maxi-
meꝫ; quo tempore bello debitum sibi
re-

IN ARGENIDEM.

regnū afferere vindicareq; cogebatur, Henricus magnus fidissimos expertus est, demonstrare putem. quā in rem multa suppetunt argumenta, quæ per- censere operosum nimis fuerit; ea ta- men nosse sicui libido est, passim tam in Albigniaci historia, quā Villaregii commētariis inueniat. Atq; hæc quoq; de personarum nominibus obiter mō- strasse sufficiat. Superest ut & ea brevi- ter inspiciamus, quæ ex factis rerumq; circumstātiis sunt nobiliora, & ad regni Gallici statum resq; in isto regno gestas respicere, & ad illas applicari posse vidē- tur. Monui aliquoties, authorē non sub historiae religione narrationē hanc in- stituisse, de qua tantū ipse prædicat; tam erraturum, qui omnia in hac scri- ptione, quā qui nihil ad gestarum re- rum veritatem sit exacturus. Indubium ergo esto, etiā in una eademq; persona nō unā neq; ejusdē temporis historiam multoties occurrere; idq; propter nec statim pro malè applicito haberi posse, simulatq; quippiā oblatum fuerit diver- si, & ab eo, de quo narratur alieni, modo

tamen major meliorq; pars, non omnino malè cohæreat. Potissima eorum, quæ ad historiæ veritatem instituta sint, ea esse existimem, quæ de Meleandro & Lycogene, de Poliarcho, Radirobane, & Archombroto narrantur. In Meleandro (cujus sub nomine Henricum tertium designari, supra à me dictum est) inter cætera id notandum est, eam indolem, quam Meleandro attribuit Barclaius, & ab omnibus historicis, qui de rebus Gallicis scripsere, Henrico tertio attribui: Ut & ea, quæ de Lycogene prædicantur, pulchrè & examulsi omnia in Guisium quadrare, ægreq; admodum, quid ab eo diversi in annalium monumentis reperiri. Inter res ab utroq; gestas, ad eas potissimum collimare auctorem, facilè videre est, quæ ab excessu Caroli noni evenere, iis omissis aut leviter commonstratis, quæ ad Francisci Caroliq; tempora referri possent; ita uti nec ea tangat, quæ ab Henrico tertio gesta sunt, cum Andii ducis aut regii fratris noscendus agnomine, fraternis sub auspiciis bellum gereret.

IN ARGENIDEM.

reret. Quæ de remissione animi ac mol-
 litie regis Meleandri dicuntur, gemina
 sunt, nempe, quibus ipse in voluptates
 profusus, plus æquo masculam sibi met
 ipsi virtutem, quàm Jarnacensi Bassace-
 no & Montconturiano præliis testatam
 fecerat, expectoravit. simulque & hoc,
 (in quo peccatum largius,) quod nullas
 consilio ferè sortitus amicitias, impetu
 eas excoluerit, & immodicis largitioni-
 bus; quod quin in ipsum insurgendi
 principem causam dederit, vix est du-
 bium. Erat ea Espernonii, aliorumque,
 quos arctiore rex complexus videbatur
 favore, animi impotentia fastusque, ut
 omnibus graves essent invisique. hinc
 furdæ primum voces querelæque populi
 enatæ. Accessere graviores aliæ, nec ul-
 tra tacitæ, virorum principum ac ma-
 gnatium, qui de suo decedere, quod
 tum cumulatè novis istis hominibus
 accederet, satis habebant perspectum.
 Ex querelis mox aversus à Rege animus:
 inde odium ac contemptus: denique il-
 lius, quem aliorum lubricinibus obno-
 xium, ac regi proinde, quàm regere a-

C L A V I S

ptiorem animadverterent, & inultè despici posse indies addiscerent, ortum duxere. Ipse igitur, dum miserè ærarium exhaurit, pecuniasq; publicis usibus destinatas in nescio quæ ludicra nullo delectu profundit, non suis modo, suorumq; infimis, sed & exteris, despiciatui esse cæpit. Helvetii (gens rudis, & sicum ficum, scapham scapham appellare solita) debita sibi stipendia annumerari, cum postularent, atq; à quæstore regio nihil aliud referrent, quàm exhaustum esse ærarium, nec pecuniam ad manum suppeterere, regeisse dicuntur, difficile ad fidem esse, regi, tam immensas opes in luxum, & nocturnas choreas indies impendenti, pecuniam deesse, unde ad regni regisq; tutelam conscripti milites justa consequerentur stipendia. Ob hæc atq; his similia factum, ut Espernonius, cum suis, animadverso communi omnium odio, seriò ad animũ revocare instituerit, quàm non sit firua potentia, non sua vi nixa. Præfecturas igitur ipse, arceisq; communiendi sese munimenta, à rege exambire; Rex contra nihil

IN ARGENIDEM.

hil negare iis; adeoq; , quos à consiliis habebat, nimios in Espernonium favores ipsi ob oculos ponentibus, regere, stare sibi sententiam, ad id fastigii Espernonium subvehere, ut, si vel ipse postmodum, quàm maximè vellet, ita subvectum deprimere, magnitudinēve illius quovis modo accidere, ne id quidem ipse posset. Tam pertinax ille regis in novos homines favor, genti Lotharingicæ nova moliendi, inq; spes, quas jam tum ab accessu Francisci I. malè cōceptas vario exinde successu fovebant, assurgēdi denuò occasionem præbuit. Franciscus II. decimo & sexto ætatis anno, Carolus IX. undecimo, regni Gallici sceptris fuerant admoti. hinc illis cōspecta in pueris regibus ætas, primum ad sese extollendos incitamentū. Caroli exinde regnum plurimum exosum; Alençonii ea animi impotentia, ut nec insigniter benè malève designare posset quippiam; reginæ matris ve cordia & effrænis ambitio; Principum (quos sanguinis vocant) inter se dissidia in causa religionis. quorum & ipsi minores quamplurimi, nemo omnium

fatis firmis enixus statum inibus, latum
 aperuere campum, agrè diu multumq;
 pressa consilia in publicum promendi
 exequendiq;. Sed nihil adeò illorum
 cœpta promovit, quàm fatalis illa atq;
 insuperabilis animi mollities regis
 Henrici; cujus nomine Meleandrum
 suum Barclaius inculpat. Illum ergò
 certatim Guisii eorumq; asseclæ Sarda-
 napalum appellare, revocata Chilperi-
 ci, ob ignaviam regno pulsi populo me-
 moria. Eum ob segnitiam animiq; vel
 infrà sexum fæmineum, depressi torpo-
 rem, gravis ac tot negotiis molesti re-
 gii nominis mensuram implere non
 posse. Vel Carolum regem, ipso cum
 mortalitatem poneret momento, hoc
 quoq; nomine gavisum, quod nulla re-
 licta prole decederet: virum requirere
 regnum Galliæ tot motibus jam con-
 cussum, atq; à strenuo homine excitan-
 dum. Hinc famosi libelli passim in vul-
 gus sparsi, atroces in regem, cujus no-
 mini insignibusq; propalam illufum; in-
 tantum, ut cum Henricus pro insigni-
 bus, quo Gallico scepro, & Polonia re-
 gnum

IN ARGËNIDEM.

gnum accessisse indicaret, duabus uteretur coronis, cum hac epigraphe, MANET ALTERA COELO, malè feriati homines pro *cælo* CLAUSTRO reposuerint. Ipsa adeoq; Aumaliæ ducissa, Guisii soror, eo vecordiæ prolapsa est, ut, esse sibi novaculam radendę concinnandęq; in monachalem coronam regis cæsariei, esse manus isti operi non inidoneas, multis inaudientibus, dicere non erubuerit. Evilerat apud omnes auctoritas regis, ex asse in Guisios domumq; Lotharingicam translata. quod & ipsum facilitati regię imputandum erat. Guisiis quippè, dum facundè regni fortunam apud populum miserantur, & sperni sese præteriri que conqueruntur, leniendæ invidiæ, & ne omnia novis, quos, ut dixi, propiore benevolentia prosequeretur, hominibus elargiri videretur, rex multo maxima jam contulerat. Guisius magni Franciæ magistri dignitatem obibat, & Cathalaunico tractui à rege præfectus erat: Mercurius Armorico, Maynius Narbonensi, Elbovius Pictonibus; omnes denique

C L A V I S

niq; ex illa gente & toti provinciæ, aut
 urbibus aliquot insignioribus, erāt præ-
 positi. Quin nec inter hos limites re-
 stricta conclusaq; mansit regia in ipsos
 liberalitas. Guisio nempè in exercitus
 omnes primum à rege imperium, sup-
 presso Comitibus stabuli nomine ac titu-
 lo, cujus tamē in ipsum potestas aucto-
 ritasq; tota, concesserat. Maynio exer-
 citus datus, in Galloliguriam ac Narbo-
 nensem agrum deducendus; additis in-
 super promissis, secretis illis ac manu
 regia firmatis, neminem ad ullā omni-
 nò dignitateui functionemq; iis in lo-
 cis, quorum præfectura Maynio deman-
 data erat, ab rege promotū iri, qui May-
 nio displiceret, quemq; non adeò ipse
 Maynius speciatim regi commēdasset.
 Nemorosio Galliæ Lugdunensis obtigit
 præfectura. Pinaco Lugdunensium ar-
 chiepiscopo, purpurei galeri Roma pe-
 titus honos, ac regni sigillorum oblata
 custodia. Unde apparet, quàm verè à
 Barclaiō Oloodemus, Menocritus, alii-
 que, provinciarum dicantur rectores;
 ut & hoc, quod Eristheni summam æra-

rii

IN ARGENIDEM.

rii Meleandrum contulisse dicit. Certū est, bellis sub Carolo civilibus & Guisii, exprobratum ab adversa parte, XL jam annos integros summam penes eos fuisse ærarii, nec ullam unquā administrationis ab ipsis redditam rationem. Sed nec minus certum, Guisios, splendore ducentis ad se cuncta pecuniæ illectos, in ea retinēda admodum semper fuisse studiosos, nec alios unquā, quàm ex illa gente homines, aut ab illa gente qui dependerent, ærario admotos. Simul etiam apparet, quàm cordata neq; minus vera sit illa Cleobuli de vitiis regis regniq; deq; reformando regni statu ad Meleandrum oratio: & ex his, quæ dixi, eorumque similibus, facile videre est, quo spectet pars illa prior, quam auctori propositā esse monuimus, demonstrandi nempe, quid regum peccaverit indulgentia. Reliquum est, ut & de audacia nonnulla videamus; quandoquidem & illa non exiguum est hujus narrationis argumentum. Quibus artibus suppressa dicitur à Lycogene Meleandri auctoritas, ea commodè, si non omnia, fal-

fal-

C L A V I S

saltem complurima, ad Guisios gen-
 temq; Lotharingicam, eaq; quæ in Hen-
 ricum tertium designare ausi sunt, fa-
 cilè quivis referet. Operæ pretium erit
 nonnulla ex his attigisse. Duo potissi-
 mum sunt in Guisio, partibusq; Guisia-
 nis, quas sub nomine Lycogenis adum-
 bratas diximus, consideranda. Nimi-
 rum, ea quæ à majoribus derivata, &
 tanquam de manu in manum tradita
 habebat; simulque alia illa, quæ ex se-
 metipso (quandoquidem & summis ra-
 risq; virtutibus insignis fuisse dicitur)
 nec aliunde petenda, in omnes occasio-
 nes probè excolere atq; exornare no-
 verat, summus simulandi & oggerentes
 sese occasiones arripiendi artifex. Pro-
 ponit Lycogenem Barclaius priscis fe-
 rocem regibus suæ gentis auctoribus,
 atq; ex eo nunquam secundi gradus sa-
 tis patientem. Jam & ante common-
 stratum, gentem Lotharingicam pro
 Caroli Magni posteris haberi velle.
 Hoc ergo ipsis fundamentum maximū,
 quo subnixi, rebus jam antea artificiosè
 turbatis, & ad mutationem spectanti-
 bus,

bus
 scri
 tem
 reg
 ipsa
 aut
 cor
 diff
 to n
 tem
 tam
 reli
 dis
 per
 tria
 di:
 per
 pro
 sa p
 & f
 per
 ge
 te
 lur
 co
 na

IN ARGENIDEM.

s gen-
n Hen-
nt, fa-
merit
otiffi-
guisia-
adum-
Nimi-
ata, &
radita
e ex se-
mis ra-
icitur)
ccasio-
re no-
rentes
x. Pro-
fcis fe-
ribus,
dus fa-
nmon-
m pro
velle.
aximū,
ificiosē
ctanti-
bus,

bus, ad Papam sacrumq; consistorium scribere instituerunt, Valesiorum gentem, quæ per Hugonis Capeti scelera regno adrepserit, jamjam deficere; eam ipsam non alios ferè principes, quam, aut hebetes socordesq;, aut hæreticos eorumq; fautores, orbi Christiano dedisse. Posterò Caroli Magni debito non modo sceptro excidisse, sed contemni præ reliquis ac viles haberi; cum tamen illi nec ad tuendam majorum religionem zelo, quem omnibus modis vel præsentaneo vitæ fortunarumq; periculo probare parati sint, nec in patriam fide, nulli mortalium sint secundi: eaq; propter sperare sese atq; enixè petere, ut quæ servandæ, stabiliendæ, propagandæq; majorum religionis causa paraturi sint, prono favore Pontifex & sacer ordo prosequantur. Hoc modo pertracto in partes suas pontifice ac rege Hispaniarum, insuper id unicè agente ne quietus rerum in Gallia status bellum in regna sibi subjecta derivaret; commodum Guisiis accidit, quod, alienatis omnium à rege studiis, iis, qui habentur

bentur catholici, injectum viderent
 conscientia vinculum, vel per se ad ea
 que moliantur felici eventu terminan-
 da suffecturum nihil enim prius catho-
 licis fore, quam adversum hæreticos &
 avitæ religionis perturbatores arma
 expedientes sequi tutariq;. Unum ob-
 stabat, quòd Rex ipse nō hæreticos mo-
 do canē pejus & angue oderat, sed &
 ipse vel ad superstitionem esset reli-
 giosus. Scena ergo mutanda fuit, & quæ
 directè in regem intendi machina non
 poterat, obliquè dirigenda. Petitur er-
 gò per Poliarchi latus Meleander, pe-
 jora quam quæ vel timeri poterant in
 hoc aspellendo experturus. Rex ipse re-
 ligiosissimus cum esset, danda erat ope-
 ra, ut ne quid ab ejus excessu majorum
 religio detrimenti caperet. Arcendus
 ergò à regni Gallici scepro erat rex
 Navarræ, eiq; communi Ordinū regni
 decreto sufficiens alter, qui à Catho-
 licorum staret partibus. Talem Borbo-
 ni nullum habebant, præter unū Car-
 dinalem Borbonium, jam capularem &
 ætate confectū. Hunc ipsum regi ætate
 vegeto, nec desperata reginæ facundi-

tate
 rico
 mul
 par
 ligit
 vita
 stir
 mu
 ma
 inn
 reg
 filia
 riar
 unc
 me
 scel
 cess
 ne
 nec
 reg
 nu
 foc
 est
 sed
 leg
 ip
 -13

IN ARGENIDEM.

tate successorē designare, omnibus me-
 rito ridiculum videbatur: diu tamen
 multumq; Guisiorum id foederatorūq;
 parti obtentui sumtum, ne specioso re-
 ligionis prætexitui usquam deessent. Eo
 vita functo, nullus extincta Valefiorum
 stirpe potior videri poterat, quam do-
 mus Lotharingica, Carolovigniis per
 masculos idq; linea recta descendentes
 innexa. Illud ipsum etsi piaculare erat,
 rege vivo ac vidente de successore con-
 silia capere, & si vetera recentiaq; histo-
 riarum monumenta respicimus, nulli
 unquā impunē cæptum: præclarus ta-
 men ille religionis obtextus ex nefasto
 sceleratoq; piū justumq; reddidit. Ac-
 cessit armorum pro defēfanda religio-
 ne (si diis placet) sumēdorum imposita
 necessitas. Sed cum primis illa Henrici
 regis animi demissio ac mollities. Susti-
 nuit nimirū ille, quo furiosē infrunitēq;
 foederatorū lubidini faceret satis. Passus
 est, non modo successorē sibi designari,
 sed & illum, quē nascendi fors regniq;
 leges ad imperium vocabant, excludi;
 ipsumq; hæreticū relapsū excommu-
 nica-

CLAVIS

nicatumq; damnari, & à successione in regnum excludi, Aquitaniæ præfectura spoliari, ac breviter ad ulla omninò ob-eunda munia dignitatesq; incapacem, atq; inidoneum declarari. Id communi ecclesiastici ordinis ita sancitum firmatumq; decreto, Ebuodinensis, ac Vocatenensis, Episcopi, cum Abbate Citaristensi, ad deputatos nobilium, ac tertie, ut vocant, partis, retulere. Tria itaq; hinc videre est Guisiorum consilia: aut Regni, Valesis emortuis, ad Caroli magni posteros, id est, ad gentem Lotharingicam, postliminò deducendi; aut per ignaviam regis se suosq; firmandi, ut bellorum pacisq;, ac totius adeò regni moderatores & arbitri, quas à nemine leges accipere velint, omninò præscribant; aut denique secluso ejectoq; Navarrae rege, si totum regnum occupare sibiq; servare nequeant, partem quàm possint maximam sibi afferendi. Postremi specimen instituti in Lugdunensi provinciâ Nemorosius edidit, irrito licet conatu; in Armorico Mercurius; Maynius in Pheris; Galliaè Bel-

Belg
ac A
bes,
niò
cesso
lean
moo
veri
anir
que
tute
Gui
nam
prin
vio
con
cen
tate
infa
giG
cun
abo
stra
nih
to,
re c
oil

IN ARGENIDEM.

Belgicae id oppidum;) Hispano juxta
 ac Allobrogi tentata Massilia, aliaeq; ur-
 bes, quae tractatu Verbinensi postlimi-
 niò ad regem regnumq; Francicum ac-
 cessere. Vim, insidias, cuniculos in Me-
 leandrum non uno in loco, nec uno
 modo auctor noster explicat; utq; cre-
 verint indies, & ab ipsis sceleribus vireis
 animosq; desumserint, docet, quoad us-
 que Meleander alienis vitiis ad suas vir-
 tutes coactus fuit. Eo ventum erat, ut
 Guisii, cum tamen ipsis nihil praeter u-
 nam obsequii gloriam superaret, nullis
 principis sui auspiciis, nullo jussu pra-
 vio, cum peregrinis exterisq; sociare
 consilia, foedera in caput regis inire, pa-
 cem publicis edictis sancitam auctori-
 tate propria infringere, aliaq; id genus
 infanda, nec ulli omninò, ne dicam re-
 gi Gallorum, toleranda, moliri ausi sint.
 cumq; ad omnia perpetua oblivione
 abolenda paratum sese fore demon-
 strasset rex clementissimus, perrexere
 nihilominus ipsi in damnato proposi-
 to, nec à malè feriatas coeptibus remise-
 re quippiam; quoad usque, disruptis al-

one in
 ectura
 nò ob-
 acem
 muni
 firma-
 ac Vo-
 Citari-
 tertie,
 ia itaq;
 ia: aut
 oli ma-
 Lotha-
 di; aut
 nandi,
 deò re-
 s à ne-
 mninò
 so eje-
 gnum
 t, par-
 bi affe-
 tituti in
 osius e-
 norico
 Gallia
 Bel-

tā nimium nimisq; diuturnæ patientiæ
 retinaculis, Henricus tertius ultore fer-
 ro spes eorum improbas nimiumq; se-
 protollentes, vel sub ipso Ordinum re-
 gni aspectu intercidit evertitq;. Huc
 spectant illa, quæ de extremo Oloode-
 mi & Erifthenis supplicio auctor nar-
 rat. Poliarchus, læsæ majestatis reus, rex
 Navarræ fuerit: id ex odio Guisianorū
 in Navarræ regem, èq; iis, quæ de Lyco-
 gene ejusq; affeclis memorantur, satis
 liquido proponitur. Illud memorabile
 est, quod libro secundo narratur de lit-
 teris à Lycogene ad Poliarchū scriptis,
 quibus ipse Poliarchum summi benefi-
 cii sibi debitorem facere nititur; nem-
 pè servatæ vitæ à veneficiis Meleandri,
 quibus armillam intinxisse, munerique
 ad Poliarchum destinasse auctor noster
 ait. Quod si applicare voluerimus, nihil
 aliud esse potest, quàm quod ipse Gui-
 siæ dux licet omnia sursum ac deorsum
 versaret, quo regem Navarræ à regni
 successione arceret. eo nō obstante, se-
 cretis consiliis amicitiam regis appetere
 cōpertus sit, oblato in vadimonium
 filio

filio
 deat
 sua g
 ris ri
 ipsu
 lium
 rege
 duce
 rum
 pè in
 rege
 quo
 bies
 Gui
 sper
 Gall
 ab ip
 lata
 fuer
 pitio
 innu
 nis i
 qua
 star
 Illu
 sum

IN ARGENIDEM.

filio suo; promisso insuper, si regi ita videatur, sese comitatum septēdecim ex sua gente Principibus viris, vel ad Ligeris ripam ei obviam venire, paratū quo ipsum in urbem regiam atq; regale solium deducat. Poliarchi personam, non regem modo Navarrę, sed & Espernoniū ducem designare, verisimile fuerit illorum temporum historiā legenti. Nempe in hunc unum maximè post Navarrę regem, Guisianorum atq; omniū quotquot sacro fœderi nomen dederant, rabies defæviit. Fuere inter cætera ducis Guisii ac fœderatorum postulata, ut Espernonio ejusq; fratri Valettæ regno Galliæ interdiceretur, damnata rerum ab ipsis gestarum memoria. quæ postulata non Guisii modo fœderatorumq; fuere, sed & eorū quos sibi amicos propitiosq; rex habebat. Atq; hoc est, quod innuit ille Poliarchi in legatos Lycogenis incurfus, ipsæ legatorum querelæ, quas & multi qui à partibus Meleandri starēt acerbissimo questu impleverunt. Illud scim⁹, regis ad illa postulata respōsum, quo æquum se bonumq; Principē

profitebatur, eumq; sese demonstratu-
 rum assererebat, ut in Espernonio anim-
 advertere possent, sibi publicam regni
 utilitatem privatis commodis ac rebus
 quibuslibet deniq; priorem esse; non
 modo foederatis suisq; non placuisse,
 sed & acerrimum caep̄tæ rebellionis, &
 à rege defectionis incentivum fuisse.
 Accessit, quod in tractu Aquitano, cum
 Navarro, jussu regis, Espernonius con-
 silia & sermones sociasse diceretur.
 quod ipsum tanquam grande nefas vel
 reginae dux Maynius exprobrare usus
 fuit. Atq; huc spectant illa, quæ de que-
 relis Lycogenis in Meleandrum libro
 secundo statim ab initio habentur. Le-
 gatos Lycogenis, ut ignavos imbellesq;
 à militibus derisos, eorumque non ob-
 scurum in Poliarchum favorem; hoc
 velle putem, quòd per fratrem suum
 adversus Navarrae regem Guisus in A-
 quitania bellum gerendum curaverat:
 ubi magnarum rerum nihil ab ipso ge-
 stum, quàm quod gloriosius atque illu-
 strius regis Navarrae nomen reddiderit,
 non sine maxima nominis sui diminu-
 tio-

tion
 tign
 tani
 focu
 natu
 non
 lia c
 gen
 aler
 alia
 ta,
 occ
 for
 pri
 lass
 tac
 lera
 sibi
 fili
 loi
 foe
 pa
 cu
 qu
 fac
 vo

IN ARGENIDEM.

tione & infamia; quam velaturus, Ma-
 tignonii Mareschallum, regis in Aequi-
 tania legatum, sibiq; in gerendo bello
 focum, proditionis reum peragere co-
 natus est: tam quidem id subdole, ut
 non modo communicata ab ipso confi-
 lia cum hæreticis quereretur, sed & ar-
 gentum persolvendis stipendiis, victum
 alendis militibus, instrumenta bellica,
 aliaq; necessaria, tam parce suppedita-
 ta, ut omnes benè gerendarum rerum
 occasione è manibus exciderint. Quo
 forsitan spectent illa Meleandri libro
 primo, ita legatos fidem ipsius appel-
 lasse, ut penè criminarentur. neq; enim
 tacitè Maynius coràm multis præ se tu-
 lerat, Hugenos non alium unquam
 sibi amiciorem ipso rege expertos. Cõ-
 siliium illud Optimatum, victo in Ge-
 lois campis Lycogene inclamantium,
 foederibus opus esse, & validam populi
 partem Lycogeni consensisse, atq; oc-
 cupandum esse tempus monentium,
 quo rex acie victor pacem civium suam
 facere possit beneficium; inter quas
 voces plus se timuisse, quàm inter signa

Lycogenis Meleander dicit: illud putē
 monstrare, consiliarios regis non regi
 magis quān sibi timentes, nunquā cor-
 dati alicujus consilii autores, in contra-
 ria ac noxia cōsilia usq; dum deflexisse.
 qualia certē erant illa, quod regi per-
 suasum enixē cupiebant, divisum esse
 in duas partes Gallia regnum, Catholi-
 corum nempe, & eorum qui se pro re-
 formatis haberi velint: si neutri partiū
 ex asse dominaretur, fore ut duabus ꝑ
 ajunt sellis sit seffurus: infirmiores esse
 reformatorum partes, quā ut iis se rex
 addicere debeat: amplectendas ergo
 ferio esse foederatorum partes: quo fa-
 cto quicquid autoritatis Guisii apud e-
 os magnis impendiis summisq; labori-
 bus quaesierint, totum illud ē vestigio
 in regem derivatum iri: Unde quin oc-
 casus ruinaq; gentis Lotharingicae ena-
 scatur, dubiū non sit: quæq; cætera sunt
 ejus farinae. Quæ quibus incommodis
 damnisq; regem totumq; adeo regnum
 afflixerint cōsilia, res ipsa plus satis do-
 cuit. Tabulae Meleandro exhibitæ, qui-
 bus Lycogenes maris & agri Syracusani

præ-

IN ARGENIDEM.

præfecturam petit, utque Erbessum & Heracleam cum præfidiis habeat in fidei pignus: designant illa, quæ foederati anno cl^o l^o LXXXV, post firmatam pacem edicto mensis Julii, sibi depacisci ausi sunt, securitati suæ, utq; dictum est in fidei pignus; Caballinum scilicet in Burgundia; Leucos, Verodunum, sanctiq; Desiderii fanum in Mediomatricibus; Durocortorum in Cathalaunis; Augustam Sueffionum, arcem civitatemq; Bibractensem, arcem itē Divionensem, & nonnullas insuper in Armorico Gallobelgicoque tractibus urbes; Guisio speciatim sibi Aurelianensem urbem stipulante, quam à foederatis avellere rex secretis cum Entragio, qui eam urbem foederatis servabat, consiliis conabatur; petitum simul, ut militibus in foederatorum auxilia cōscriptis, rex de suo ducenta scutorum aureorū millia persolveret; 100 insuper scutorū millia ipsis ad ædificandam Veroduni arcē largiretur; centum etiam & sex scutorum millia condonaret, quæ ex regiis redditibus in usus suos converterant; satel.

C L A V I S

satellites singulis & sclopetarios cata-
 phractos ad corporis custodiam conce-
 deret. quæ omnia miser ille rex adim-
 plere sustinuit, idq; nec gravatè in spe-
 ciè; vel majora si petiissent largiturus.
 Hæc & his similia qui viderit, nullus mi-
 rabitur, quod Barclaius à sene dictum
 vult, crudelem istam ipsi regi humani-
 tatem fuisse. nec obscura quoque hinc
 prudentiorum judicia, Regem, quod
 injuria abs se extortum esset, alia inju-
 ria repetiturum. Quod coacto ad ne-
 cessitatem fœderum Meleandro, Lyco-
 genes paucissimis familiarium comita-
 tus, iisq; quo fiduciam simularet exer-
 mibus, non conscientia sua, sed regis in-
 genio & suorum studiis superbè secu-
 rus: illud denotare putem, quod Gui-
 sius non pluribus octo è suis comitatu
 Lutetiam ingressus regem adierit. qui;
 perspectis in Guisium civium studiis,
 sese servatos ipsius adventu acclaman-
 tium, & non ultra morandum, sed Do-
 minum (Guisius is erat) Rhemos dedu-
 cendum, quo in regem Galliæ inaugu-
 raretur, idem talem ingeminantium; &
ipse

ipse
 mitt
 & il
 clan
 se in
 inte
 Ora
 Bru
 lios
 Lyc
 post
 quò
 tos,
 fun
 hab
 nitu
 gula
 stor
 Gal
 gi, n
 obl
 ctio
 æqu
 linc
 Co
 fig

IN ARGENIDEM.

ipse supplicem matrem suã ad Guisium
mittere (quã superbè contemtimque
& ille habuit,) cumq; nihil proficeret,
clanculũ ex urbe regia profugere, quo
se instanti ruinæ mortiq;, quã omnia
intentabant, subduceret, fuit coactus.
Oratio Anaximandri, libros Boucherii,
Bruti Hottomanni Francogalliam, a-
liosq; similes tangit. at posterius illud
Lycogenis, quo successionem electioni
postponere nititur; libros speciatim, &
quòd miremur, privilegio regis muni-
tos, hac de re editos, quæq; plura scripta
sunt de justo Lotharingicæ gentis ad
habendum Gallia regnum titulo. Infi-
nitum fuerit, percensere omnia & sin-
gula, quæ in Lycogenis & Meleandri hi-
storia consensu sunt iis, quæ in regno
Galliæ, stante sacro fœdere, Henrico re-
gi, non tertio minus quã quarto, sunt
oblata; quæ ipsa cum ex Annalium le-
ctione peti possint, omnibus patent ex
æquo. Conjecturis locum ullum si re-
linquimus, & Phorbanti, Harficoræ,
Cornio, & cuivis deniq;, sua persona af-
signari possit. sed fuerint ista superva-
cua,

CLAVIS

cua, cum contrariis conjecturis, pro
immensa illa, quæ undequaq, se offert,
circumstantiarum varietate, nulla non
conjectura de facili elidatur. Majorem
de hoc ipso libro discursum instituere
foret opus, si, quicquid dicendum oc-
currit, chartis illinere velimus. Satius
ergò, manum de tabula tollere, ne,
quod olim in urbem perexiguam, cujus
amplissimæ essent portæ, dictum fuit.
Darent operam cives, ne tota per illas
urbs effugeret; in hunc discursum, si
majorem in modum excreseat,
quadrare videa-
tur.

Elen-

Ele
nom

Ar

S
R

Ar

Me

Aqu

Hipp

Vsin

Hyp

Der

Per

F

Lyd

M

I

Con

IN ARGENIDEM.

Elenchus præcipuorum fictorum
nominum, quæ reperiuntur in Barclaii
Argenide; & eorum, quæ commodissi-
mè sub iis intelligi pos-
sunt.

CERTA.

Scilia. Gallia regnum.
S Regio ab aduerso littore diffusa, ac sæpè Si-
cilia amula. *Anglia.*
Arx non eversa. Londinensis arx.
Mergania. Germania.
Aquilius. Cæsar.
Hippophilus. Hispaniarum rex.
Vsinulca. Calvinus.
Hyperephani. Calvinii aedificia.
Dereficus. Comes Palatinus, Federicus.
Peranbylaus. Transylvania Princeps,
Bethlehem Gabor.
Lydi conjuges. Conchinus, Conchini
Marchio Anchoritanus, cum uxore
Eleonora Galligaia.
Conjuges Phryges. Comes Sommerstet-
tus, uxorq; ipsius.

Ibbur.

C L A V I S

Urburranes. Barberinus, Cardinalis tunc,
jam verò Pontifex, Urbanus octavus
dictus.

Procerum primus in aula Hippophili. Fran-
ciscus Gomezius Sanctivallis, Lermę
dux.

Cleobulus. Villaregius.

M E D I A.

Meleander. Rex Galliaë, qui arduis regni
negotiis impar.

Britomandes pater. Antonius Borbonius
pater.

Britomandes filius. Antonius Borbonius
filius, Henrici IV pater.

Timandra. Jana Albretia, Henrici IV
mater.

Argenis. Deficiens in Henrico III Vale-
stiorum stirps, vel etiam alter ab rege
locus, eodem tempore à tribus æmu-
lis, Navarro, Alençonio, & Guisio,
callide petitus.

Poliarchus. Persona eorum, in quos Gui-
sianorum ac Ligæ sacraë rabies desæ-
viit: quales, Henricus IV, rex Navar-
ræ, & Esparnonii dux.

Ar.

IN ARGENIDEM.

Archombrotus. Princeps regi Franciæ
subditus, virtutibus heroicis, sum-
mam facientibus spem, ornatus.

Radirobanes. Hispaniarum rex.

Auxilia Meleandro lata. Literæ, quas an-
no cdo 15 LIX ad Franciscum Gallia-
rum regem Philippus Hispaniarum
rex dedit.

Selenissa. Regina mater.

Hyanisbe. Elizabetha Angliæ reginæ.

Aneroestus. Clemens octavus, Ponti-
fex.

Lycogenes. Tota Lotharingica familia,
dux Lotharingiæ, Guisus, comes
Vaudemontii.

Menocritus. Retii mareschallus.

Eristhenes. Mainius Calignaci comes.

Oloodemus. Elbovii dux.

Acegoras. Ginuillæ princeps.

Anaximander. Pontanus marchio.

Commindorix. Allobrogum dux.

Gelanorus. Turemii marchio.

Arsidas. Dux Bullonius.

Furimedes. Bironii mareschallus.

Gobryas. Harlæus Sanciaci.

E

Pra.

CLAVIS

Praxetas.

Antenorius.

Timonides.

Domus Albigniacae.

Gens rudis, & ficum ficum, scapham scapham appellare solita. Helvetii.

Qui horum nominum historiam (uti in ipsa Clavi summam attingitur) plenè cognoverit, reliqua hujus libri excogitata nomina nullo negotio per se ipsum ad rerum gestarum personas applicabit.

Uti sunt:

Danalbius. Franciscus Morocenus Cardinalis, ejusq; cliens.

Nicopompus. Jacobus Augustus Thuanus, Poliarchi amicus, & in Lycogenem gravis. quem miror, cur Dn. Opitius in Germanicâ editione, & Argentinenses in suâ fuerint interpretati Barclaium ipsum, qui in aulâ Gallicâ Henrico III vix notus, nedum tantæ authoritatis esse potuit. Iisdem Trebocis est

Aquilius, cujus sanctiones aureas dicunt.

Carolus I V. Imp.

Primi

IN ARGENIDEM.

Primi in aulis | *Hippophili*. Lernaëus.

| *Aquilij*. Klefelius. |

(quod ipsis defendendum relin-
quo.)

Poëta, qui in principem (Henricum IV.)
contumeliosus crucem tulit, & questam
flagitio famam in supplicio invenit. Jo-
hannes Guignardus, Jesuita, qui in
portuensi plateâ Parisiis laqueo
strangulatus est.

Mathematicus Assyrius. Cosmus Ruge-
rius.

Hieroleander .....

Libachanes. Legatus Hispanicus.

Sunt præterea multa nomina, quæ
nullis certis personis applicari, neq; ta-
men de nihilo ficta esse possunt, quæ
Lectori rerum Gallicarum solertiori
excogitanda mittimus. Veluti civita-
tes quædam sunt, quarum nomina tam-
etsi è verâ Sicilia mutuò sumpta, appo-
sita tamen descriptione satis superq; se
manifestant.

E. G.

Panormus, &

E 2

Enna

Primi

CLAVIS IN ARGENIDEM.

Enna in umbilico regni sita, neq; deficientes à Rege . . . . .

Epeircte, cum arce & portu . . . . .

Agrigentum, præstantissima arma excudit . . . . .

Erbeſſus . . . . .

Phthinthia ad ripas *Himera*, hinc alveo fluminis cincta, illinc arbustis inter se implicatis, &c.

F I N I S.

CLAVIS ALTERA

cum prologo Atriensi

in

EUPHORMIONEM,

five

JOANNIS BARCLAI

SATYRICON.

ad

V. N.

JANUM CHRISTOPHO-

RUM THOMAM, Musarum &

Virtutum amasium.

NORTHUSÆ.

fici-

ex-

lveo
nter

PROLOGVS ATRIENSIS

ad

EUPHORMIONIS MIMUM.

Post Sparfas in vulgus olim chartulas, secretorum Euphormionis cōscias, nec, nisi molli apologiæ brachio mitigatas, non confutatas, factum est, ut publicis in Belgio typis descriptæ privatam exinde silentium valere iusserint. Quod verò in iisdem multa, quæ vel nondum planè, vel non dextrè fatis Tripodi extricata, conjecturæ sagaci adhuc superessent, plura quoque istius clavis ita jejunè dicta forent, ut ea aliis in super clavis subsidium apud historiarum & Græcitatibus paulò rudiores requireret: Operæ pretium visum fuit Thebano gentis suæ in vitam à Barclaiio gratiam denuò demerendo, pensare amplius; ejusq; Satyricon, quamvis etiam per saturam, bipotentibus tamen valvis adhuc referare magis.

Nam duabus potissimum seris, nominum & rerum oppellatum duplicis

cis

cis e
beno
milo

obsc
tem
ut ap
dam
pell
rum
and

hæc
non
vel
me
mag
for
pall
erit
è re
ite
te

clav
Ver

IN EUPHORMIONEM.

cis etiam clavis, Græcæ puta & Latinæ beneficio fœliciter recludi posse verisimile admodum fit.

Utraque est nomenclatura de industriâ obscuratorum, rerumve malignâ saltem luce noctem prohibentium. Sive ut apertius, quod sentiâ, eloquar: Quædam nomina sunt propria, quædam appellativa, hæc à rerum, illaq; personarum circumstantiis historicis enucleanda veniunt.

In duas igitur partes herciscunda hæc erit fabula: Una quidem verorum nominum & priorum erit, eorumq; vel integrè servatorum, vel levi saltem metathesi, aut etiam ad latinum sonum magis appropinquante allusione transformatorum, vel Græco nonnunquam pallio utcunq; velatorum. Altera pars erit alteratorum & appellativorum, & è re natâ atq; obviâ Historiâ, vel Latinè iterum vel Hellinicè fictorum & connectorum nominum.

Ad prioris classis clavos sibi ipsis clavigeri stant, quos vides: (Nam de *Veronâ & Mediolano, Cesare & Man...*

C L A V I S

tanquam plenè rerentis, quid opus est
 verbis? licet de postremis non certò
 constet, neq; multum referat, nomina
 revera propria sunt, quemcunq; etiam
 denotent.) *Hippophilus* seu *Liphippus*
 cum suo *Lisippo* & *Acignio*; *Labetrus* cum
Charidoto; qui vel stupidissimo cuique
 pro *Philippo*, *Lipio*, *Ignatio*, *Alberto*
 & *Richardoto* semet statim insinuant
 in Belgii isto mimo. Quod ipsum *Bar-*
claius suapte *Scazonti* suo adjecit, ne la-
 tere quenquam possent. *Percas* verò mi-
 rum, quin *Casper* fuerit; uti *Sibronius*
 est *Barnabas* *Briffonius* Jctus curiæ *Pa-*
risiensis Præses, *Vldecimanorum* ma-
 cello suspensa victima. Et quod *Percas*
 de principe (*Henrico magno*) subne-
 ctit, eum *RE QUIEM* regni *Metis* in-
 dulisse, innuit semetipsum (*Arguien*,
 vel *Aquien*) *Mediomatricū* *Divoduro*
 præsidem datum. *Regiones* itidem ac
 urbes integræ ferè: sic *Vanarra* est *Na-*
varra. *Verona* quoq; & *Mediolanum*
 nomina genuina servant, describuntur
 enim in 2. itineribus Romanis. *Lusinia*,
 Insula est omnium maxima, magna Bri-
 tan-

IN EUPHORMIONEM.

tannia, Scotiam præsertim & Iberniam involvens, postquam in unum imperium coaluit *INSULA*. Verba sunt auctoris in *Icone animorum*.

Ad ejusdem classis transtra allusoria sedent: *Janicularis*, Præses Divionensis, & regii Consistorii Assessor, *Janinus*; *Albagon*, niger ille Duc d'Alva Ferdinandus Toletanus, cum suo *Ægoro*, quem capite plecti jusserat, Egmondano. *Figulus*, Gallicè Potier. *Fibullius*, Duc de Buillon, quem alii tantum amicum Guisii vocant. Bullionium autem esse non tam nomen parumper detortum prodit, sed & illud, quod ab huius aulâ ad Bruxellensem illam Alberti celerpateret transitus, ita ut hinc Callionis cursus eiusque præmissum agmen, (quod ait Euphormio) facilè antevertere licuerit. *Lapicia*, ejusdem Bullionii cognata, est Aloisia Colinia, Ducis Arausionensis vidua, quæ pro Bullionio apud Henricum IV. intercesserat, idq; tandem una cum Regis literis obtinuerat.

Indidem prora Græcanicorum ple-

CLAVIS

Jam verò illius aedes propè Saturni tem-
plum in ripâ Pactoli; supra cujus portam ex-
teriozem Ætnæ fulminantis imago, & terri-
biles Cyclozum formæ suo Jovi molientium
tela: supra portæ interioris fastigium imagi-
nes iterum aeneæ Gradivi, & vitiam Jovi con-
citato ministrantis, & Vulcani terribilem la-
borem in manu ferentis; ex alterâ verò parte
aviditas expressa Plutum multiplici catenâ
constringens, & pertinaciter reluctantem tra-
hens: Hisce omnibus depingitur l' Ar-
senal, sive armamentarium regium Pa-
riense, & Martis penetralia, hinc Se-
quanæ, illinc Cœlestinorum templo cõ-
finia, ubi Cyclopibus dictis subjectum
extat distichon:

*Ætna hæc Henrico Vulcania tela ministrat,
Tela Giganteos debellatura furores.*

Ad bellorum hæc instrumenta, cur-
rumque Gradivi, requiritur ærarium
quoque subintellectum Aviditatis effi-
gie abducentis ab oppidanis Plutum:
Apologia authoris iterum astruente.
Fortunæ templum igitur non armamen-
tarium esse poterit; ad quod quippe ex
illo per nobilissimam urbem spatiatu
tan-

IN EUPHORMIONEM.

tandem devenit: sed fortassis erit *le Temple*, aut *l' Ouure*, vel etiam *l' Eglise de nostre Dame*; in quâ Euphormio nunc primis porticibus vagus, nunc in ipsa testudine (*Choro*) religiosus expectabat Lenam. *Regni Metæ* est Divodurum *Mediomatricum*. *Mets*.

Quæ ad alteram partem appellativorum certa tamen individua prodentium, pertinent: Græca iterum sunt partim, partim latina. Inter illa refero: *Gephyrius*, Pontifex; *Catharinus*, Puritanus; *Themistius*, Jctus; *Poimenarchus*, Cardinalis aut Episcopus. *Pedæa*, Infans Hispaniæ, ita Regum ibi liberi primogeniti appellantur, uti Delphin in Galliâ, & Princeps Walliæ in Angliâ illi dicuntur. *Chrysius*, aureus, opulentus quidam Gallus est. *Scolimorrhodiam* appellavit à Scolymis & rosis, insignium loco in Britanniâ magnâ usurpatis. Nam ut rosam quidem sine spinâ, prout ante lapsum ea fuisse fertur, prætenderet Rex: attamen carduum seorsum à rosa aculeatum quoque, & ictus contrectaturo minitantem gerebat. Eundem Euphor-

phormio modò *Tessaractum*, quasi Regem quadratum, aut quatuor regnorū, ut Gallia, Anglia, Scotia & Ibernia vocat; modò *Neptunum diversarum gentium studia conciliantem*, quod veluti Deus maris, à quo imperium suum circumfunditur, regnârit Jacobus, primus Monarcha Britanniarum, ex quarum colonis singulis & universis concētus penè musicos instruxerit, unde & Lyra ejusdem Augustissimi, Doctissimi & Pacifici Regis insignia decorabat. Quibus nominibus à Barclaio, & in Oxoniensi Academia alto throno insidens celebratur. *Icoleon*, Belgium confœderatum, quia situ Leoninam imaginem repræsentet, vel à Leonina fortitudine. *Basilium*, quasi Regia sedes subintelligenda sit necessariò, de Aureliâ aut Lutetiâ Paris. Sed ridiculè capitur, neutra esse potest, sed talis est, ubi municipii sit Dictator, & Guisii potentia maximoperè metuenda: mihi Dola videtur, aut Flexia potius, ad quam Henricus IV. non sine invidia magnam summam pecuniæ conferens: ut quasi prima & regia Jesuitarum

rum

IN EUPHORMIONEM.

rum sedes sit, postquam Illi amplissimo decreto jussi sunt non fuisse nocentes. Quare in Gallia de eâ adhuc circumfer- tur Epigramma ad nomen *fleche*, quod Gallicè sagittam notat, alludens:

Arcum Dola dedit Patribus, male-cauta sa-

(gittam

*Flexia, quis nervum, quem meruère, dabit?
Templū ultra Alpium claustra, q̄ bis ab hostib.
petitum, bis divino volatu elusit furentium
manus: est S. Maria di Loretto. Templum
quod in Icoleonte miraculis celebratur; est
Halense D. Virginis, quam Lipsius, post-
quam,*

*Sensit homo frigere suæ miracula Divæ.
primum libro & moribundus tegmine
pretioso obvelavit. Templum Saturni
in ripâ Pactoli: est Cœlestinorum ad
præfluentem Sequanam Parisiis magni-
ficè exstructum, & Mausolæis nobile.
Nam ut Saturnus è regno suo aufugi-
ens in Latio, cui nomen dedit, exulavit:
Ita & Cœlestinus sanctæ sedi vale, & so-
litudini salve dicto, è Pontifice Maximo
privatus, & solitarius factus Ordini isti
dedit auspiciū.*

Pacto-

CLAVIS

Paetolus & Nilus est Sequana, qui Parisios tot advectis mercimoniis inundans non ditat tantum aureâ quali saburrâ, sed beat: extra urbem verò agros foecundos reddit non minus atque septemfluvius ille Ægypti. *Regio ubi seruum & insanum mare Coniuges Consultissimos, Veneris Cypria Vitricos habet*: est ditio Veneta, quia singulis annis festo Ascensionis Veneti mari desponsantur anulo. *Amplissima urbs, in quâ regnet iudicium Paridis, & Minerva Junoq; minori fastu, quàm Æneæ mater Venus eat, quæ semper posteros Originis suæ admoneat. Vbi passim aurei parietes, & multa priscae urbis vestigia cum truncis majorum vultibus semesisq; imaginibus extent, & celeberrimæ tabulae ex everse urbis incendio non semel conservatae: Multa quoq; Gallico auro calata fulgeant, quæ Brennus inde fugiens reliquerit.* ROMA. *Feri homines, & cum loci difficultate consentientes. Helvetii. Homicidæ in Italiâ, quorum premium equus celeritate notus, & modici æris liberalitas, ut vel in publicâ luce barbare feditatis exemplo deserviant licitatores capitum nostrorû.* Sunt Assassini Banniti.

Leu-

Leu
fectu
scar
tiâ
stan
apo
caru
vari
per
nim
Th
com
Call
ven
loru
dol
J..K
est,
& v
leg
fun
hac
xor
fin
in
ad

IN EUPHORMIONEM.

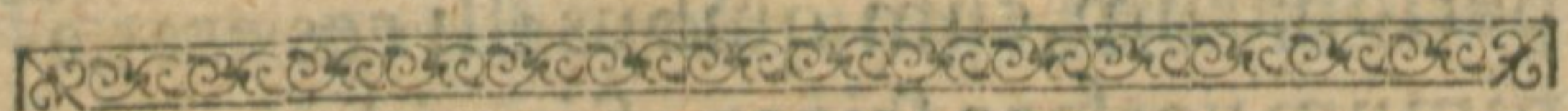
Leucus, secreta pietatis apud Liphippum præ-
fectus: Joannes Neius, generalis Franci-
scanorum ordinis curator: is à pueri-
tiâ ad vicesimum usque annum prote-
stantium doctrinæ innutritus, post illâ
apostata se huic disciplinæ addixit, auli-
carum artium minimè rudis, sed qui in
varias partes pro ratione temporum &
personarum, cum quibus illi res erat, a-
nimum versare sciret. Si quidem fides
Thuano lib. 138. Hist. & Euphormioni
consultantem describenti habenda est.
Callion celeriter sublatus, est Guisius. Ju-
venis quidam præpinguis in aulâ Aquilij cæ-
lorum meatus & decreta perlustrans: Ru-
dolphi Mathematicus Cæsareus, fortè
J. K non enim Tycho Braheus esse pot-
est, qui tempore Barclaii neque juvenis
& vix in vivis fuit. Casina & Olympio. Al-
legoricâ ad Plauti Fabulam allusione,
sunt Comites de Morot conjuges. Et ab
hac Regis Galliæ amicâ (qualis erat u-
xor Comitum) illud quoq; est, quod sub
finem Satyrici Protagon fingitur aliquid
in MORETO Virgiliano scribere: fortè
ad illum versum:

F. Inty-

M M M C L A V I S M I

Intybadj, & Venerem revocans eruca morantem.

NB. In periochâ hâc appellativa Græcanica quodammodo ex incuriâ confusa fuerunt: sed ut eò melius & citius singula nomina reperire queas, en seriatim ea & literarum ordine habes, pari ferè modo, prout Lugduni Batavorum exiêre, atque ita B. V. L.

C L A V I S.

Nomina ignota, passim in EUPHORMIONE occurrentia, referans & exponens.

A *Cignius.* Ignatius Lojola.
Acignij, sive Acigniani. Ignatiani Jesuitæ.

Adrania. Ignavia & infirmitas.

Ægorus. Comes Egmondanus, seu Hornanus, Bruxellis decollatus.

Aelpis. Desperatio.

Alexandria. Lutetia Parisiorum.

Albagon. Albanus, seu Duc de Alba.

Ambrax. Medicus Gallicus.

Amphiaraus. Regis Angliæ Secretarius.

Anemon. Monsieur de Benacill aut Bonville, qui Legatos recepit.

Ag
Arc
Are
Arg
P
Ba
Ba
Boe
Br
Ca
Ca
Ca
Ch
Ch
Ca

IN EUPHORMIONEM.

Aquilius. Rudolphus Imperator.

Archoropus. fortè est Brandenburgicus.

Arete. Virtus.

Argyrostratus. Ambrosius Spinola; propter sumptus belli nimios.

Basilus, Jesuitarum fautor, fortè Wil-
leron.

Basilium. Dola, vel Flexia.

Boëthia. Germania.

Brutus . . . . .

C.

Callion. Dux Lotharingiæ, Guisus.

Casina. Uxor Comitis de Morot, deli-
ciæ seu concubina regis; Item Hol-
landia à Caseis.

Catharinus. Puritanus, Minister quidam
Sectæ Puritanæ in Angliâ.

Charidotus. Richardotus; Præses Con-
silio apud Albertum Austriacum, seu
Consilio Regii Senatus in Belgio: cu-
jus precibus & suadelâ Batavi potis-
simum permoti inducias duodecen-
nales pepigère.

Chrysius . . . . .

Casar . . . . .

Clesfandritus. Britannia Rex.

Cleostrata. la Marquise de Vernandi, amica seu concubina Henrici IV. Regis Gallia.

Cursor. la Varenno, seu Varennes, equorum Cursoriorum magister, totius Gallia praecipuus, Henrici IV. Leno.

D.

Delphium, seu Delphinum. Mussipontium Academia Gallia: sive, illustris schola Jesuitarum. Domos habet elegantissima arte porrectas. Academia Ponti-Mussana. Pont à Mousson.

Despotikirius. Servus, heri sui dominus, Dux de Lerme, Hispania Thesaurarius.

Doromisus, osor munerum. Fortè hoc nomine designatur Rhoni. Dux de Rosinas, seu Juliacensis; Gallia Thesaurarius.

E.

Eleutheria. Francia, Gallia.

Euphormio. Joannes Barclaius, Auctor Satyrici.

Eutichia. Monachatus.

F.

Fibulbius. Henr. Turrius, Duc de Bullion.

Fig

Fo

G

Ge

Ge

Gl

He

Hi

Hi

Hy

Ja

Ice

lli

IN EUPHORMIONEM.

Figulus, Potier. Nicolaus Poterius, Præses
Senatus.

Fortuna templum, vel potius *Doromisi edes.*
L'arsenal, sive armamentarium Re-
gium.

G.

Gelon. Democritus omnia ridens, Bar-
claius.

Gephyrius. Pontifex, Paulus V.

Geragathus. Dominus Villeroy.

Glykyte. Dulcedo.

H.

Hebraus. Judæus Mersel, vel *Wenzel/oa-*
der Senck / quem alii dictum volunt
Philippum Lang.

Hieromerimna. Sacrorum cura.

Hippophilus, & Hippoplutus. Philippus II.
Potentiss. Rex Hispaniæ. Idem *Li-*
phippus.

Hypogæa, Sagæ nomen. Subterraneis sa-
cris operans.

I.

Janicularis. Petrus Janinus, Præses in Se-
nату, & à Consiliis Gallo.

Icoleon. Belgium confœderatum.

Ilium. In prima parte Ostenda, & in se-
cunda Lut, Paris.

C L A V I S

Julianus . . . . .

Juno. Regina Gallia.

L.

Labetrus. Albertus, Archidux Austriae.

Lapicia. Aloisia Colinia, Duchesse d' Aurange.

Leucus. Johan. Ney, vel Cotton, Confessionarius Regis & Archid. Generalis Franciscanorum Ordinis.

Leucomus . . . . .

Liphippus. Idem *Hippophilus*.

Lisippus. Lipsius. Idem *Neopalaeus*.

Longinus. Nicolaus Brulartus Sillerius, Galliae Cancellarius: ita dictus, quod res suas lentè expediat. *Lentulus belli-curius*.

Lucretius. Philologus Belga.

Lusinia. Lotharingia, aliàs Scotia, & melius: Patria auctoris: hinc

Lusinini. Scoti, quasi insulani.

M.

Mauritius . . . . .

Marcia. Venetiae, à Marco Evangelista patrono ita dicta.

Melandria. Hispania. & *Meleandri*, Hispani vultu Semi-mauri.

Nea-

IN EUPHORMIONEM.

N.

Neapolitanus. Monsieur de Neufville,
Villeroy, Secretarius.

Nearius. Mauritius, Comes Nassovius,
Princeps Aurangiae.

Neopalaus. Lipsius. qf. Nov-antiquarius.

Nisaeus. Bacchus.

O.

Olympio. Comes de Morot.

P.

Pedæa. Infanta Isabella Clara Eugenia,
Alberti Archiducis conjux.

Pedo . . . . .

Penia. Paupertas.

Percas. Monsieur d'Arguien (d'Aquien)
de Mets, Gubernator Metensis.

Philosophi. Monachi.

Philotimia. Ambitio.

Poimenarchus. Cardinalis aut Episcopus.

Protagon. Henricus IV. Rex Galliae.

S.

Scolimorrhodia. Britannia, Anglia & Sco-
tia. Magna Britannia.

Sibronius. Brifonius.

Sophagon . . . . .

Straton. i. *Pedo.*

Tessa

CLAVIS IN EUPHORM.

T.

Tessaractus. Jacobus VI. Magnæ Britanniaæ Rex, & Monarcha primus.

Thebani. Germani, Teutones. (*Theba,* Praga.

Themistius. Jurisconsultus quidem; vel P. Gregorius, Jctus Ponti-Muffanus: vel Gulielmus Barclaius, pater nostri auctoris, Professor Regius in Ponti-Muffanâ Academia; qui scriptis gravissimis de Regno & Regis institutione, de potestate Pontificis adversus Bellarminum, admodum inclauit: & superiore tempore Ducis Lotharingiæ Consiliarius fuit.

Theophrastus. Jacobus David Perronius, Cardinalis Ebroicensis, cui⁹ sollicitudine in Galliâ plures Scoti celebri nomine bonas artes professi sunt, quàm in ipsa Scotiâ foventur & aluntur à Rege.

Torrentius. Pricat, aliàs Brulard, Cancellarius alter à cognomine sic dictus.

Trifartitus. Georgius Ludovicus, Dux Leuchtenbergius, Landgravius.

Verona.

Vanarra. Navarra.

Vocula. . . . . .

Valerianum. Theatrum Parisiense, &c.

F I N I S.

1077

n Aquil
 A
 vris ac fa
 Una qu
 Dna succ
 Qua
 INTRO
 JOA
 A

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8

KODAK Color Control Patches © The Tiffen Company, 2000

Kodak
LICENSED PRODUCT

Blue 3/Color Black

Cyan

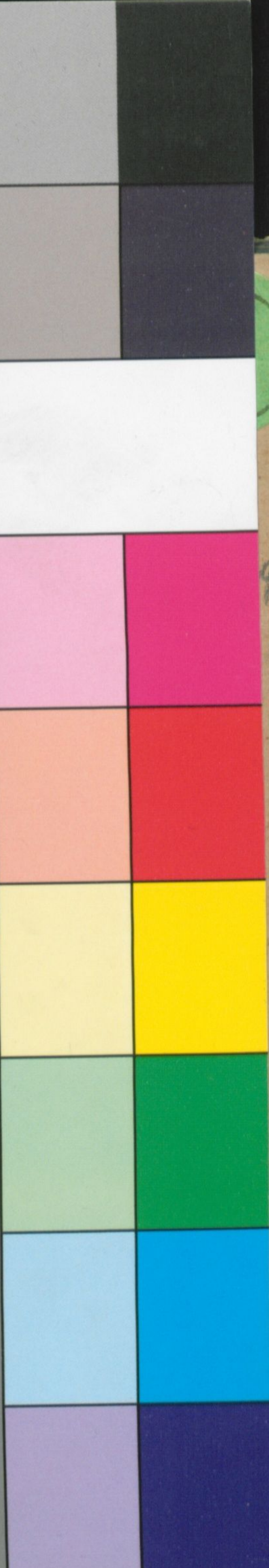
Green

Yellow

Red

Magenta

White

987
 786

